KENAU HASSELAAR,

TREURSPEL.

KENAU HASSELAAR

OF DE

HELDIN VAN HAARLEM,

TREURSPEL.

DOOR

A. LOOSJES Pz.

TE HAARLEM
bij A. LOOSJES Pz.
MDCCCVIII.

KENAU HASSELAAR,

TREURSPEL.

KENAU HASSELAAR

OF DE

HELDIN VAN HAARLEM,

TREURSPEL.

DOOR

A. LOOSJES Pz.

TE HAARLEM
bij A. LOOSJES Pz.
MDCCCVIII.

VOORBERIGT.

KENAU HASSELAAR, *beroemd door hare kloeke verdediging van de Stad* Haarlem, *in het benaauwd beleg dier Stad, in de jaren* 1572 *en* 1573, *poogde ik in dit Treurſpel, als eene regtſchapen Vaderlandſche Heldin af te ſchilderen. — Hare dapperheid is van de edelſte ſoort, en uit de beste kiem, die der Vaderlandsliefde, ontſproten. — Geenszins zijn daardoor de teedere beginſels van Menſchenliefde en andere edele hoedanigheden in haar hart verſtikt. — Althans ik heb mij bevlijtigd, om in haar de fierheid van Heldin en de beminnenswaardigheid van Vrouw te vereenigen.*

De geſchiedkundige vrijheden, ten aanzien der perſoon van URSULA, *van den Brand der Stad en eenige andere van minderen aard, zullen ligtelijk verſchooning vinden bij de zoodanigen, die regtmatig genoeg zijn, om van het Treurſpel de ſtrenge waarheid der Geſchiedenis niet te vorderen, althans niet in de bijkomende bijzonderheden.*

Daar ik toevallig in de gelegenheid geweest ben, om dit ſtuk, uit mijn handſchrift, voor mijne Stadgenooten ten Tooneele te zien voeren door het Tooneelgezelſchap van den Heer VAN DINSEN, *heb ik mij van die proeve kunnen bedienen, om verſcheidene veranderingen in hetzelve te maken, die mij toeſchijnen, dat de uitwerking van het geheel niet zullen benadeelen. De zoodanigen mijner Stadgenooten, die de vertooning van het ſtuk hebben bijgewoond, en het nu met de nalezing verwaardigen, zullen zeer gereedelijk de gemaakte veranderingen, die ik hoop dat verbeteringen zijn, beſpeuren. Wenſchelijk echter was het, dat men meer zich in de gelegenheid*

heid bevond, om zoodanig eene proeve te nemen, daar ik ten minſte, in dit geval, meen ondervonden te hebben, hoeveel de vertooning in ſommige gedeelten verſchilt van dat, hetwelk men zich onder het vervaardigen omtrent de uitwerking voorſtelt, en met hoe kleine verſchikkingen en omzettingen men in ſtaat is, om ſommige deelen ſterker te doen uitkomen.

Eindelijk heb ik het genoegen door de vriendelijke vergunning van eenen nog levenden Afſtammeling der Heldin den titel te kunnen verſieren met eene afbeelding, gemaakt naar een oorſpronkelijk Portrait, onder Z. Ed. berustende; waarvoor ik bij dezen openlijk mijnen dank betuig.

Haarlem
26 *April* 1808.

P E R S O N E N.

KENAU HASSELAAR.

W. RIPPERDA, *Opperbevelhebber der Haarlemſche Burgers.*

J. VAN VLIET, *Burgemeester der Stad Haarlem.*

P. D. HASSELAAR, *Vaandrig der Schutterij.*

Q. TALESIUS, *Oud Burgemeester der Stad Haarlem.*

URSULA, *Begijn, Dochter van* TALESIUS.

ENGELBRECHT, *Proost van het Augustijner Klooster, even buiten Haarlem.*

DON FREDERIK, *Opperbevelhebber der Spanjaarden.*

BEKESTEIN, *een Haarlemsch Overſte.*

PELLEKAAN, *een Hopman der Schutterij.*

EEN SPAANSCH OVERSTE.

EEN VISSCHER.

Eenige gewapende Vrouwen.

't Gevolg van DON FREDERIK.

Eenige gewapende Burgers.

Het Spel ſpeelt in en omtrent Haarlem.

KE-

KENAU HASSELAAR,

TREURSPEL.

EERSTE BEDRIJF.

In een vertrek op den Doelen.

EERSTE TOONEEL.

VAN VLIET *en* TALESIUS.

TALESIUS.

Schoon ik van 't Stadsbewind, zoo moeilijk in deez' dagen,
Door MARNIX, op bevel van NASSAU, ben ontslagen;
Schoon ik verdacht ben bij een deel der Burgerij,
Misschien ook wel bij u, als hield ik *Spanjes* zij:
Ach, zoo gij lezen kondt in mijn benepen harte,
Gij zaagt, hoe diep het deelt in mijner Burgren smarte,
Gij zaagt, hoe *Haarlems* wee reeds zeven maanden lang
Mij foltert en bedroeft. Voorkom den ondergang,
Voorkom 't geheel bederf, aan Stad en Volk beschoren:
Verwaardig ENGELBRECHT den Proost voor 't minst te hooren,
Die 't vreedzaam klooster aan den Spaarnestroom bewoont,
Door *Spanje* en *Haarlem* beide in dit beleg verschoond.
Hij heeft, alleen door liefde en godsvrucht aangedreven,
Niet zonder lijfsgevaar zich naar deez' wal begeven.
Maar wat weegt lijfsgevaar bij een' verheven pligt!
Men liet hem op zijn beê, bij 't vallend schemerlicht,
De *Zijlpoort* gistren in. Hij hoopt als nog de ellenden

Der arme Burgerij van *Haarlem* af te wenden.

VAN VLIET.

Mijn Heer! 'k misken u niet. 'k Heb nooit uw' naam gekrenkt.
't Is drift, 't is drift alleen, die andren ligt verdenkt,
Al telt men u niet meer bij *Haarlems* Burgervaadren,
'k Geloof, dat Burgerliefde u deze plaats doet naadren,
'k Geloof ook, dat uw vriend, die zich kloekmoedig waagt,
Der Stad en Burgerij een gunstig harte draagt;
Maar 'k wensch en hem en u aan dit verblijf te ontrukken:
Het doel van beider komst zal zekerlijk mislukken.

TALESIUS.

Wie 't heil van Volk of Stad bedoelt, heeft van zijn trouw
En liefde, al wordt zijn doel verijdeld, geen berouw.

VAN VLIET.

'k Ducht maar, dat uwe komst 's Volks aandacht tot zich trekken,
En in 't verbitterd hart een geestdrift op zal wekken,
Die heeft ze eens vonk gevat, zich moeilijk blusſchen laat.
Ik ken 's Volks lijden, en den hagchelijken ſtaat
Der felbeſtormde ſtad. — Een heirmagt van gevaren,
Die ijslijk zijn om ſtrijd, zie ik rondom ons waren.
Maar hoe dit noodtij wast, 's Volks moed wast tevens aan,
En zal, ſtijgt nog de ellend, tot woestheid overſlaan.
Elk zweert eer onder 't puin van deze Stad te ſmoren,
Dan ooit naar overgaaf of krijgsverdrag te hooren.
Gewoon aan ijslijkheên en daaglijksch doodsgevaar,
Ontaardt de kalme geest van *Haarlems* Burgerſchaar.

Hem

Hem, die gedurig 't zwaard des doods het hoofd ziet dreigen,
Wordt, zoo hij pal blijft ftaan, een woede, een wrevel eigen,
Die zich, wanneer zijn drift flechts tegenftand ontmoet,
Met onverfchilligheid baadt in zijns broeders bloed.
Gij hieldt, fints MARNIX komst, u fchier in huis gefloten;
Gij waant, misfchien, Mijn Heer! dat nog uw Stadgenooten
Een zachte en kalme geest beheerscht, gelijk voorheen;
Neen! geestdrift woede en wrok bezielen hen alleen.
Elk handwerk rust en roest. — Met vuur loopt elk te wapen.
Van ftille burgers in een heldenvolk herfchapen,
Ontvlammen zij in drift. — Één enkle blik, één woord
Brengt in der burgren hart een krijgsmans woede voort,
Ja zelfs in 't zachter oog van Maagden en van Vrouwen,
Door KENAU aangevoerd, laat zich een vuur aanfchouwen,
Gelijk 'er uit het oog van een leeuwinne fchiet,
Als zij de welpen in haar nest beftoken ziet.
Dan zacht, 'k zie RIPPERDA, des Krijgsvolks hoofd, genaken,
Doe, bid ik u, Mijn Heer! zijn driften niet ontwaken....

TWEEDE TOONEEL.

VAN VLIET, TALESIUS *en* RIPPERDA.

RIPPERDA.

Met ftof en bloed bedekt, keer 'k van de wallen weêr....
Maar hoe bedrieg ik mij.... Vind ik u hier? Mijn Heer!

TALESIUS.

o Ja! door zucht voor 't heil der Burgerij bewogen,
Heb ik mijn' fchuilhoek mij ten langen laatfte onttogen,

En, daar zich ſchemerhoop tot een verdrag laat zien,
Nu FREDRIK zijn genâ der veege ſtad wil biên....

RIPPERDA.

Hoe FREDRIK! — Hoe genâ! wat taal, wat ijdle woorden,
Een vijand, heet op wraak op branden en op moorden,
Genade bieden.... — Volg mij naar den wal — beſchouw
Van daar, wat deerlijk lot ons allen treffen zou.
Hoor *Haarlems* helden daar van woede knarſetanden.
Een twaalftal Burgers, dat, al ſtrijdend, viel in handen
Van ALVA's wreeden Zoon, heeft, bij dat helsch gebroed,
Hun fierheid met den ſtrop voor 't oog der Stad geboet.
Op 's Vijands bolwerk is dat ſchouwſpel opgeſchoven,
Maar 't zal den eedlen moed der Burgers niet verdooven.
't Gruwt al van *Spanjes* wraak. Wij kennen ALVA's trouw.
Van zijn genâ getuig' het Naardensch Kerkgebouw.
o Burgers, in die kerk wreedaardig opgeſloten,
Nog walmt de rook uws bloeds, door beulen daar vergoten,
Ten hemel, — 't ſchreit om wraak — het roept mij toe: „Verga
Met roem op *Haarlems* puin. Dat ſterven is genâ." —
En gij, Mijn Heer! (Zie mij van toorne en ſpijt verbleeken,)
Gij durft ons van genâ — wie durfde 'er u van ſpreken?

TALESIUS

Een geestlijk Vader, diep met *Haarlems* ramp begaan,
Raadt de onderhandeling met *Spanjes* Krijgshoofd aan.

RIPPERDA.

Een geestelijke, ha! vol ſlinkſche en ſnoode vonden,

Door

Door trotschheid en belang aan *Spanjes* magt verbonden.

TALESIUS.

Gij doolt, Mijn Heer! Het is geen ſchandvlek van zijn' ſtand,
Maar een eerwaardig Man, een heilig Godsgezant,
Der Auguſtijnen hoofd, die veilig, in het midden
Van zooveel krijgsrumoer, God ſlechts om vrede bidden,
Zich ſtiptlijk houdende aan hun ordewet en pligt;
De Proost der Broedren, uit het vreedzaam Godsgeſticht,
Dat rijst aan *Spaarnes* boord, niet verre van *Leproſen*.
Hoe zoudt gij zulk een' man, Mijn Heer! verroekeloozen,
Wiens ſtrenge onzijdigheid, wiens reinheid van gemoed
Zijn Klooster voor 't verderf des woesten krijgs behoedt.

VAN VLIET.

't Kan ons geen ſchade doen, al ſtaan wij hem te reden.
Hij kome. (TALESIUS *vertrekt.*)

RIPPERDA.

Luttel ſtrookt met 's Krijgsmans fiere zeden
Der geestelijken aard. — Schoon 'k braafheid achting draag;
Niet naar den vederbos, naar kap of keuvel vraag,
Maar wie 'er onder ſchuilt; lafhartigheid en vreeze,
Die 'k altijd in het oog der geestelijken leze,
Strijdt met den koenen geest van een' heldhaftig man,
Die met een' fieren blik den dood trotſeren kan.

VAN VLIET.

Hij komt. Een hemelglans ſchijnt van 't gelaat te ſtroomen.

DER-

DERDE TOONEEL.

VAN VLIET, RIPPERDA, TALESIUS *en* ENGELBRECHT.

ENGELBRECHT.

God heeft mij dan vergund ter dezer ſteê te komen,
o Achtbare VAN VLIET, en dappre RIPPERDA,
Die ik met eerbied en met droefheid gadeſla,
't Zij aan het hoofd des Raads van deze Stad gezeten,
Of ſtaande aan 't ſpits van hun, die zich zoo dapper kweten,
Reeds zooveel maanden lang. Alleen door pligt genoopt,
Daar 't met de zwakke Stad helaas! ten einde loopt....

RIPPERDA.

Ten einde loopt? Mijn Heer! wat taal doet gij ons hooren,
Zoo lang 'er helden zijn, is *Haarlem* niet verloren....
Vaarvoort.

ENGELBRECHT.

Uw drift ontroert me. o Zoo ik mij bedroog,
Denk dan, dat menſchenliefde alleen mijn hart bewoog;
Dat Christlijk medelij alleen mijn' boezem ſpoorde,
Om, daar ik dagelijks de ellend van *Haarlem* hoorde,
En 't fel beſchieten zag van mijn geboorteſtad,
Te ſmeeken, dat ge in 't eind in onderhandling tradt,
Vooral, daar me ALVA's Zoon, dien ik, in een der dreven,
Digt bij ons Klooster, ſprak, voor *Haarlems* lot deed beven.
„ Wanneer mijn woedend heir, door 't lang beleg vergrimd,
„ Den platgeſchoten muur der Stad in 't eind beklimt,
„ Of huilende naar wraak een bres zal binnenſtormen,

Zie

„ Zie dan die ſchoone Stad in rookend puin hervormen."
Zoo ſprak hij, „ ja! alom zal dan 't bloedgierig zwaard,
„ Dat kunne, blonde jeugd, noch grijze ſchedels ſpaart,
„ Gelijk de zeis des doods langs gracht en ſtraten weijen.
„ Voorkom, o Grijsaard, dien 'k om *Haarlems* ramp zie ſchreijen,
„ Voorkom den ganſchen val en ondergang der Stad,
„ Door u met regt bemind als wieg en bakermat.
„ Beweeg de Burgerij, eer dat het is te ſpade,
„ En bied haar, uit mijn' naam, uit 's Konings naam, genade.
„ Zij geef zich over, 'k ſchenk haar, in het ſtof verneêrd,
„ Vergifnis als een kind, dat tot zijn' vader keert."

RIPPERDA.

o Duldelooze hoon! o Voorſlag vol van ſchande!

ENGELBRECHT.

Zoo ſprak Don FREDRIK zelf, — gaf mij zijn woord te pande....

VAN VLIET.

Houd op, Mijn Heer! 'k gevoel, daar 'k mij met kracht weêrhield,
Hoe ieder honend woord mijn hart met toorn bezielt.
Zie RIPPERDA niet min, dan mij door drift bewogen:
Het vuur der gramſchap vonkt den eedlen held uit de oogen.

TALESIUS.

En zoo de Stad in 't eind moet bukken voor het ſtaal....

RIP-

RIPPERDA.

Zoo ſpreekt Lafhartigheid. Moed ademt zegepraal.

TALESIUS.

Zoo ſpreekt Menschlievendheid, zoo ſpreekt de geest der Wijsheid.

VAN VLIET.

Ditmaal vergeven we u, o Vader! om uw grijsheid,
Den voorſlag ons gedaan, waarover ik mij ſchaam;
Ditmaal vergeven we u den hoon, uit 's Vijands naam,
In ons, der Burgerij van *Haarlem* toegedreven.
Wil naar uw Klooster u, nog dezen dag, begeven:
Maar ſtroomt 'er in uw hart één droppel Hollandsch bloed,
Zoo gij dan ALVA's Zoon bij 't Huis *Ter Cleef* ontmoet,
Meld hem dan, wat gij zaagt, meld hem dan, wat gij hoorde,
En, zoo ooit heldenmoed zijn trotſche ziel bekoorde,
Zeg hem dan, dat hoe wreed ook *Haarlems* toeſtand ſchijn',
Wij grooter door dien moed dan onze rampen zijn;
Dat Roomsch en Onroomsch hier veréénd de wapens voeren;
En t'zaam den ondergang aan *Spanjes* dwingland zwoeren.

RIPPERDA.

Zeg, dat, ſchoon hongersnood der Burgren kracht verteert,
Nogtans een fiere ſtoet van ſtrijdbre Mannen zweert,
Om, eer dan de overgaaf te lijden dezer muren,
Het uiterſte geweld des hongers te verduren;
Ja eer zich met het vleesch huns linkerarms te voên,
Om met den regter nog de veege ſtad te hoên.

Zeg

Zeg, hoe 't van helden krielt, die dan alleen verbleeken,
Als lafaards van verdrag of overgave fpreken.
Ja, voeg 'er bij, Mijn Heer! dat, zoo misfchien de moed
Een oogenblik bezweek van *Haarlems* heldenftoet,
In dezen wal een heir van dappere heldinnen,
Na eerst de zwakheid van haar inborst te overwinnen,
Ten krijgsdienst is gegord, dat door zijn moed en trouw
't Verflaauwend heldenvuur op nieuws ontfteken zou.
En twijfelt gij, Mijn Heer! zie haar hier binnen treden,
Die ftraks aan mijne zij den vijand heeft beftreden,
De dappre KENAU, 't hoofd van *Haarlems* Vrouwenfchaar,
Een telg en de eeuwige eer van 't huis van HAS-ELAAR,
Die 't echt Bataaffche bloed nog zweeft door hart en aadren.

VIERDE TOONEEL.

KENAU, VAN VLIET, TALESIUS, RIPPERDA *en* ENGELBRECHT.

KENAU.

Mijn Heeren! 't zij vergund, onaangediend te naadren;
Naauw van den wal gekeerd met mijn' Vriendinnenftoet,
Verftaan wij een gerucht, het geen ons fiddren doet.
(TALESIUS *en* ENGELBRECHT *ziende.*)
En ach! deez' zamenkomst doet mij het ergfte vreezen.
De maar, door *Haarlems* wal verfpreid, zal waarheid wezen. —
Heeft *Haarlems* Burgerij daarom zoo trouw geftreên?
VAN VLIET en RIPPERDA! fpreekt, kwaamt gij hier bijéén,
Om de overgaaf der Stad aan *Spanje* te beramen?
Gij zwijgt — gij ziet mij aan — en zonder u te fchamen....
Van waar die ommekeer zoo fchandelijk en groot?
Schoon van de torenfpits de zwarte vlag 's Volks nood

Aan

Aan vriend en nabuur meldt, ja fchoon we ons zien begrimmen
Door pest en hongersnood, de ellend moet hooger klimmen,
Eer dat men denken mag aan de overgaaf der Stad.
Gij die, fints maanden lang, getrouw, onafgemat
Bij dag en nacht voor 't heil van *Haarlems* Burgers waakte,
Met mij door 't zelfde vuur voor Regt en Vrijheid blaakte,
Gij, die zoo menigwerf met mij op *Haarlems* wal,
Als rotfen pal ftondt, gij, gij ftemt in *Haarlems* val;
Gij leent ter kwader uur aan Spaanfche vleitaal ooren.
Maar beeft! bij *Haarlems* val gaat uwe roem verloren.
Hoe waant gij, dat het Volk, de dappre Burgerfchaar
Zal ftemmen in 't verdrag. Zij fcholen bij elkaâr;
Zij momplen onder een, zoo Burgers als Soldaten:
„ Wij hebben houw en trouw gezworen aan 's Lands Staten,
En NASSAUS dappren Vorst: wie ook dien eed vergeet,
Wie dien trouwloos verzaak', wij houden onzen eed;
Wij zwoeren voor 't behoud der Stad het lijf te wagen....
Eer fneuvlen, dan op nieuw des Spanjaards ketens dragen!!...
Verkoop ons, RIPPERDA, verkoop ons, O VAN VLIET,
Maar denkt, fchoon ge ons verkoopt, gij levert ons nog niet!" —
En zal ik u den toorn van mijn vriendinnen malen?
Met moeite kon ik 't vuur van hare drift bepalen;
Met moeite duldden zij, dat ik door onderzoek
Den grond peil van 't gerucht. Elk oogblik is een vloek,
Elk woord een wraakgefchrei, bezwangerd met ellende.
„ Zoudt ge u verlagen? (Zulk een kreet rees uit de bende
Der Vrouwen rondom mij) — Gij, die, in krijgsgevaar,
Ons voorgingt, dezen dag, te treden tot dat paar,
De fchand der Burgerij; te fpreken met verraders.
Onnooslen als wij zijn, wij hielden hen voor Vaders,
Die monsters, met de mom der Vrijheidsmin bekleed;
Maar *Spanjaards* in het hart, die fchenders van hunn' eed;

Doch

Doch, zoo gij voor het laatst die lafaards wilt aanſchouwen,
Zeg hun dan uit den naam van *Haarlems* dappre Vrouwen,
Wij haten u nog meêr dan ALVA en zijn' Zoon.
Ja dat hun felle wrok u beide alleen verſchoon',
Wanneer ze in *Haarlem* zich in woede en wellust baden,
En hunnen heeten dorst met burgerbloed verzaden.
Dat uw geweten dan, bij 't woên van ALVA's wraak,
Door helſche foltering uit zijnen ſlaap ontwaak',
En eeuwiglijk aanſchouw', tot ſtraf van uw trouwloosheid,
De diepte van 's Volks leed, het toppunt uwer boosheid".

VAN VLIET.

Hoe hard, Mevrouw! uw taal aan onze harten viel,
We erkenden in elk woord uw fiere vrije ziel,
En ſchoon ge ons, onverdiend, verraad hebt aangetegen;
Wij hoorden 't onverzet. — Ja eedle Vrouw! wij zwegen,
Opdat TALESIUS getuige wezen zou
Van d'onverſchrokken moed van een Bataaffche Vrouw;
Opdat Proost ENGELBRECHT, door menſchenmin gedreven,
Ons ſmeekende, om de Stad in *Spanjes* hand te geven,
Zoo hij noch RIPPERDA's noch mijne taal gelooft,
Dan KENAU's heldenmoed aan *Spanjes* Legerhoofd
In volle krachten maal'. Uw kloekheid, hem gebleken
Bij onze onwrikbre trouw....

KENAU.

Hoe! Bleeft gij onbezweken?
Is 't mooglijk?

RIPPERDA.

Kende gij VAN VLIET en mij niet meêr?

Wij zwichten?

KENAU.

God zij dank! Ik vind mijn Vrienden weêr.
VAN VLIET en RIPPERDA! Uw zwijgen deed mij vreezen.

VAN VLIET.

Standvastig hebben wij het aanbod afgewezen,
Welmeenend door den mond van ENGELBRECHT gedaan.

ENGELBRECHT.

Mijn Vriend TALESIUS! Ik bid u, laat ons gaan.
'k Heb vruchteloos getracht, deez' Stad 't verderf te ontrukken:
Haar val zal ijslijk zijn, wanneer ze in 't eind moet bukken.
o Dappre RIPPERDA! o KENAU! o VAN VLIET!
Die 'k om uw deugd en trouw opregte hulde bied,
Gij edel drietal, wiens onsterfelijke daden
De roem reeds kroont met onverwelkbre lauwerbladen,
'k Smeek, in de bedecel mijns kloosters weêrgekeerd,
De hooge Godheid, die het gansch heelal regeert,
Dat die, 't zij *Haarlem* zwicht', 't zij dat het zegeprale,
Met gunst u aller hoofd uit zijnen troon bestrale!
Een beê nog, eer ik ga.... Bedenkt in raad en strijd
Steeds, dat gij menschen; 'k bid, denkt, dat gij Christnen zijt;
Viert toch uw hart niet bot in wraakzucht of in woede.
'k Beveel gelijk voorheen ons Klooster in uw hoede.
Vaartwel!

TALESIUS.

Rampzalig Volk! o Arme Burgerij!

Mijn

Mijn poging is mislukt: ik zie uw' val nabij.
Maar gij, die van verdrag noch overgaaf wilt hooren.
Als gij deez' Burgerij in bloed en puin ziet ſmoren,
Dan wijt gij 't aan u zelf, VAN VLIET en RIPPERDA!
Dat deze Stad vergaat door *Spanjes* ongenâ.

VIJFDE TOONEEL.

KENAU, VAN VLIET *en* RIPPERDA.

KENAU.

Hoe vrolijk juicht mijn hart, daar ik mij heb bedrogen:
Zoo ſtaat de reinſte deugd ten doelwit van den logen.

VAN VLIET.

Als jammer en ellend om 't hoofd des ſterſlings woedt,
Sluipt achterdocht zelfs in 't voortreffelijkst gemoed,
Wij weten, hoeveel leed thans *Haarlems* Burgers dragen,
Hoe vele grooten zich het lot der Stad beklagen,
En neigen zwak genoeg, in hoop, om hunnen ſchat
Te bergen uit den nood, tot de overgaaf der Stad.
Wie zou niet gaarne dan der Burgerij vergeven,
Dat zij door achterdocht, ook omtrent ons gedreven,
Het ergst vermoeden bij het klimmen der ellend;
Terwijl TALESIUS, bij elk als zwak bekend,
Ons aanzocht met den Proost der vreedzame Augustijnen....

KENAU.

Die argwaan moet terſtond uit aller hart verdwijnen,

 'k Spoed

'k Spoed mij naar 't vrouwenheir, dat me op het marktveld beidt,
Dat zeker nevens mij van eedle vreugde fchreit,
Zoo ras ik haar ontdek, hoe fier en onbezweken
Gij de ooren ftopt, als gij lafhartigheid hoort fmeeken;
Hoe *Spanje* uw moed en trouw vergeefs door list beftookt.

ZESDE TOONEEL.

VAN VLIET *en* RIPPERDA.

RIPPERDA.

VAN VLIET! 'k voel, hoe het bloed mij in mijne aadren kookt. —
Niet flechts het weiflend Volk beftond onze eer te krenken,
Maar KENAU durfde zelfs van zwakheid ons verdenken;
Van zwakheid, mij, dien, uit Held FRISO's bloed geteeld,
Het vrije Vriefche bloed door hart en aadren fpeelt,
Mij, uit den echten ftam van onverzetbre *Vriezen*,
Die wel den fieren kop, maar nooit hunne eer verliezen.
Is dit, is dit het loon voor zooveel moed en trouw?

VAN VLIET.

Vergeef, o RIPPERDA! vergeef 't die dappre Vrouw,
Die zooveel mannen zich in heldendeugd ziet wijken,
Dat zij 't ook mooglijk acht, dat wij in 't eind bezwijken;
Haar hart klopt als het onze alleen voor deugd en eer.
Dan 'k hoor een vreemd gerucht... Zie! KENAU nadert weêr.

ZE-

ZEVENDE TOONEEL.

VAN VLIET, RIPPERDA *en* KENAU.

RIPPERDA.

Mevrouw! Gij keert terug.

KENAU.

'k Was naauw op ſtraat gekomen,
Of 'k heb een woest geſchreeuw, een' oproerkreet vernomen,
Men woelt; men raast en tiert. Het volk is op de been.
Het ſtroomt langs Gangolfs Kerk naar dezen Doelen heen.
Verraad, verraad is 't woord, dat klinkt uit alle hoeken.
Ik hoor TALESIUS en ENGELBRECHT vervloeken.
Hoort gij den naren kreet van 't wasſend oproer niet?
Uw moed, o RIPPERDA! o achtbare VAN VLIET?
Betoom' het woedend Volk. Verzelt mij. Komt, bezweren
Wij *Haarlems* Burgerſchaar tot kalmte weêr te keeren.

VAN VLIET.

Ja ſtuiten wij een vlam, die anders, in deez' wal,
De half verteerde kracht des Volks verſlinden zal.

Einde van het Eerſte Bedrijf.

TWEEDE BEDRIJF.

Het Tooneel verbeeldt eene ſtraat, waarin aan de eene zijde het Huis van KENAU HASSELAAR.

EERSTE TOONEEL.

KENAU, *vergezeld door eenige Vrouwen, allen gewapend.*

O Zusters, die met mij aan *Haarlems* Vrouwenſcharen
Getrouwe gidſen ſtrekt in krijgs- en doodsgevaren,
Wij ſtonden dezen dag weêr pal op *Haarlems* muur,
Doet dat aan mijne zij tot *Haarlems* uiterst uur;
Of zoo het God behaagt, de Burgertrouw te loonen,
Totdat wij *Haarlems* moed met zege zien bekroonen. —
Gedroegt ge u in den ſtrijd van heden kloek en vroom,
Gij hieldt bij d'oproerkreet het vrouwenheir in toom,
Wanneer 't den woesten hoop, vol wraak, zag zamenſcholen.
Een klein gedeelte blijft de wacht nu aanbevolen:
Rust gij, door wapendienst en waken afgemat.
Verbeidt op morgen ligt 't ontzet der bange Stad;
Dan werpen wij verrukt de ſpiets en 't ſchietroer neder,
En onze hand hervat terſtond het ſpinrok weder;
Troost u, het zij deez' Stad behouden blijv' of vall',
Dat nooit het nageſlacht uw' roem verzwijgen zal.

De Vrouwen trekken af aan de eene zijde, en aan de andere komt RIPPERDA *op.*

TWEEDE TOONEEL.

KENAU *en* RIPPERDA.

KENAU.

Zoo is 't in 't eind gelukt het oproer, fel ontſtoken,

Uit meêr dan eenen hoek verſchriklijk losgebroken,
Te ſtuiten in zijn' loop, gelijk een hollend ros.

RIPPERDA.

Geen onweêr, hoe geducht, breekt zoo verſchriklijk los,
Als 't oproer, juichende in vernielen en verdelgen:
Een afgrond, gapende, om een landſtreek in te zwelgen,
Baart minder huivering in 't menſchelijk gemoed,
Dan 't oproer, dat, terwijl 't uit honderd kelen woedt,
Geene acht ſlaat op de taal van billijkheid en wijsheid,
En zijnen bloeddorst koelt aan zwakke jeugd en grijsheid.

KENAU.

o RIPPERDA! hetgeen in *Haarlem* is geſchied
In dit onzalig uur, vergeten Eeuwen niet.

RIPPERDA.

In 't eerst is 't ons gelukt, de woeste muitelingen,
Reeds gruwzaam uitgeſpat, door ons ontzag te dwingen,
Doch, toen ten zelfden ſtond een jong matroos verſcheen,
Door *Spanjes* wraak de neus en lippen afgeſneên;
En aan 't nog morrend Volk de jammermaar deed hooren,
Hoe d'onzen op het meir den waterſtrijd verloren,
Hoe mondbehoeſte en kruid viel in des Vijands hand,
En twintig ſchepen door den *Spanjaard* zijn verbrand;
Was 't, of een koude koorts door 't hart van allen rilde,
Men zweeg 't eerſte oogenblik, maar ach, het volgend gilde,
De woede, die het hart van allen aanblies: Wraak!
Wraak was nu aller leus; de Stad weêrgalmde wraak!

Wat kunnen achtbaarheid, beleid of fierheid baten,
Als 't graauw raakt op de been, in moedwil losgelaten!

KENAU.

Ik bleef omtrent de markt met mijne bende ftaan,
En hield, of ook de drift tot haar zou overflaan,
Haar digt bij een gefchaard, waardoor 'k de fchand verhoedde,
Dat *Haarlems* Vrouwenfchaar deelde in der muitren woede,
En 't ijslijk wraakgerigt, hetgeen mijn hart verfoeit.
Hoe gruwde ik, toen mijn oog TALESIUS, geboeid
Voorbij mij fleuren zag, gevolgd door zijne Vrouwe,
Ik zie, ik zie haar nog, wegfmeltende van rouwe,
Vermoeid en ademloos hem volgen, wijl de kreet:
Verrader geen genâ! mij door het harte fneed.

RIPPERDA.

Denk dan, wat ijzing mij moest in het harte varen,
Toen 'k, vruchtloos toegefneld, een bende moordenaren
Zich wreed vergrijpen zag aan fchuldelooze liên.
'k Moest krijgsgevang'nen zelfs ten ftrop verwijzen zien,
En 't volgend oogenblik als fchuldig op zien hangen.
Dáár ging een moordkreet op, ginds rezen fchimpgezangen.
En 't was in 't midden van die woefte fpoorloosheên,
Dat ook TALESIUS op 't ftraftooneel verfcheên.
Hij kwam, geklemd in d'arm der bleek beftorven gade:
Zij gilde: „ Burgers! fchenkt, fchenkt mijnen man genade;
„ Neemt mij — mij in zijn plaats." 'k Zag, aan zijn' andren kant,
Zijn Dochter URSULA. 't Wit kruis blonk in haar hand,
En langs haar kaken vloot een ftroom van teedre tranen.
'k Zag haar haar' Vader zelfs bemoedigend vermanen,

Dat

Dat hij tot aan het eind ſtandvastig in 't geloof
Zou ſterven. Voor 't gedreig van 't woedend moordrot doof
Volgt zij hem op 't ſchavot; hoe fel zijn beulen grimmen.
Zij troost hem, ja zij kust, bij 't langzaam opwaarts klimmen,
Zijn handen voor elks oog. De wraak door niets geſtuit
Voert aan TALESIUS de wreede ſchandſtraf uit;
Doch URSULA houdt ſtand en ſchijnt, in ſtil vertrouwen
Op meer dan menſchentroost, haars Vaders lot te aanſchouwen.
Een kinderlijke trouw, een moed zoo groot verbaast
Het volk, dat als een zee rondom de ſtrafplaats raast;
Getroffen als door ſchrik, zwijgt eensklaps, in het midden
Van 't woên, de menigte; ik hoor haar verſtaanbaar bidden:
„ Mijn Vader! gij verwierft uw deugd en trouw ten loon,
In uwen wreeden dood de ſchoone martelkroon,
God doe ook aan uw kroost de hoogſte gunst verwerven
Om met u, dezen dag, als martlares te ſterven!"
Nu rees een nieuwe ſtorm. „ Weg, weg met URSULA!
Begijnenpreveltaal verdient ook geen genâ!"
Zoo ſchreeuwt men, en de maagd, toen ruwlijk aangegrepen,
Zag 'k met haar moeder van de ſtrafplaats henenſlepen.
'Er vloog een hagelbui van ſteenen haar om 't hoofd,
Misſchien heeft haar de wraak reeds van het licht beroofd.
o Deugdzame URSULA! wier deugden elk behaagden,
Godvruchtige Begijn! o puik van *Haarlems* Maagden!
Hoe treft uw deerlijk lot, bij de algemeene ſmart,
Op deez' rampzaalgen dag, mijn neêrgebogen hart! —
Eens deed haar ſchoon, haar deugd mijn hart in liefde gloeijen, —
Vergeef, dat om haar lot dit uur mijn tranen vloeijen,
Vergeef, dat ſchoon ik blaak van heilig heldenvuur,
Ik tranen offer aan de Liefde en aan Natuur.

KENAU.

'k Voel op 't verhaal alleen door teeder mededoogen
Mijn harte met het lot van URSULA bewogen;
Terwijl de zware proef van Christen heldenmoed,
Bij 's Vaders marteldood mij haar bewondren doet.
Zou 'k van u eisſchen, die het hart door min voelt kloppen
Voor URSULA, dat gij uw tranen zoudt verkroppen,
Daar gij het lijden zaagt van ſchoonheid en van jeugd.
Ik acht gevoelloosheid geen blijk van heldendeugd.
Laat woestheid me onbekwaam tot heldendaden wanen,
Omdat ik meermaal 't graf beſproeide met mijn tranen,
Waarin mijn NANNING zonk, mijn dierbare Echtgenoot;
Neen! RIPPERDA! een ziel, van rein gevoel ontbloot,
Zal ligt door woeste daân naar helden-lauwren ſtrèven;
Doch, ware Heldendeugd, die, edel en verheven,
Den ſterfling zich voor 't heil zijns naasten wagen doet,
Kiemt uit een teeder hart, dat eedle driften voedt.
Doch wat baat u een min, die hooploos u doet kwijnen,
Woont niet uw URSEL in het Klooster der Begijnen,
Die, ſchoon zij geen gelofte als andre Nonnen deed
En 't wereldlijk gewaad voor 't geestelijke kleed
Kan kiezen, nimmer die verwisſling zal begeeren,
Maar d'ongehuwden ſtand eer eeuwig trouw zal zweren.

RIPPERDA.

'k Weet dit, helaas! Mevrouw; doch 't hart van RIPPERDA,
Blijft echter deelen in het lot van URSULA.
Maar hoeveel hare ramp mijn zuchtend hart doet lijden,
'k Blijf aan 't behoud der Stad mijn hoogſte zorgen wijden;
En daar een fiere ſchaar van Burgers aan 't geweld

Des

Des oproers in het eind heeft paal en perk gesteld,
Riep op het Raadhuis nu VAN VLIET de Vroedschap zamen,
Opdat zij nevens mij, in 't uur des nachts, beramen,
Wat tot behoudnis strekt van *Haarlems* veegen wal,
Als *Spanje* een' nieuwen storm op morgen wagen zal;
Wat, nu de Vloot der Stad verbrand is en geslagen,
Zoolang den val der Stad kan stuiten en vertragen,
Totdat ORANJES heir, verwacht van uur tot uur,
De laatste poging waagt tot redding van deez' muur.

KENAU.

'k Wacht in mijn woning u, totdat de Raad zal scheiden,
Gereed mijn Vrouwenschaar op nieuw ten strijd te leiden,
't Zij dat men 't oorbaar keur', dat wij een' uitval doen,
Of, op den wal, de Stad verwerende behoên.
Geen onzer zal den eed, der Stad gezworen, krenken,
Neen! waar gij hulp begeert, verschijnen we op uw wenken.

(Zij treedt in haar huis.)

RIPPERDA *haar naziende.*

o Eedle dappre Vrouw! wier ziel voor Vrijheid gloeit,
Wier onuitbluschbre moed met *Haarlems* onheil groeit,
Wier blikſemend musket TOLEDO's ſlaven vreezen,
Bij 't laatſte nakroost zal uw naam onſterflijk wezen.

DER-

DERDE TOONEEL.

RIPPERDA *en* BEKESTEIN.

BEKESTEIN.

'k Heb u een lange poos vergeefs gezocht, Mijn Heer!
Een duif ſtreek met deez' brief omtrent de *Zijlpoort* neêr.

RIPPERDA.

Geef hier. 't Is NASSAU's hand. Hij ſchreef deez' brief uit *Leyden*.

BEKESTEIN.

Mogt hij een ſtraal van hoop voor 't raadloos Volk verſpreiden.

RIPPERDA.

'k Zag reeds genoeg — wat vreugd! 'k Spoed mij naar 't Raadhuis toe,
Opdat de blijde maar de Vroedſchap juichen doe.

VIERDE TOONEEL.

BEKESTEIN.

Gij gaat, en zonder mij van d'inhoud iets te melden;
Ook dit, en jaren wroks zal 'k op uw hoofd vergelden.
Gij zijt, als *Haarlem* valt (en vast ſtaat *Haarlems* val)
't Eerſte offer, dat mijn wraak den *Spanjaard* leevren zal.
Gij, ſteeds mijn hinderpaal in mijn bevorderingen,
Die met mij naar de hand van URSULA dorst dingen.

Hoe

Hoe reikhalst mijne ziel naar dat gelukkig uur,
Als *Spanjes* zegevlag zal waaijen van deez' muur.
Dan zal ik al de fchand, die ge op mijn hoofd deedt dalen,
Verdiend, of onverdiend, met woeker u betalen.
Doch daar de fchemering zich meêr en meer verfpreidt,
Bedien ik mij op nieuw van deze duisterheid,
Om 't oproer, door ontzag pas in den band geklonken,
Op nieuws in 't hooploos volk van lieverleê te ontvonken.
Als de oorzaak van al 't wee befchouw' het RIPPERDA!
Maar hoor ik wel? Het is de ftem van URSULA.

VIJFDE TOONEEL.

URSULA, ENGELBRECHT *en* BEKESTEIN.
(*De laatfte op een' afftand.*)

URSULA.

Waarom, o ENGELBRECHT! zou 'k langer ommezwerven,
Vermoeid zink ik hier neêr. — Gaf God mij hier te fterven!

ENGELBRECHT.

Mijn Dochter wees bedaard. Herneem, herneem uw' moed.
Hoe fel het onheil brull', 't is eenmaal uitgewoed.

URSULA.

'k Behoef geen' aardfchen troost, 'k ben alle ramp te boven,
'k Vrees geen gevaren meêr. 'k Zag mij deez' dag berooven,
Van eenen Vader teêr en hartelijk bemind....
Ik deed hem uitgeleî. 'k Heb als een dankbaar kind,

Hem,

Hem, door een muitziek rot tot schande en dood verwezen
Tot aan zijn' jongsten snik getroost. Wat zou ik vreezen?
Ik heb, nadat de wraak mijn' Vader had geslacht,
Mijn Moeder voor mijn oog zien werpen in de gracht.
Nog zie 'k die dierbre 't hoofd voor 't laatst naar boven steken,
Haar oog nog 't razend volk om hulp en redding smeeken,
Doch, met een hagelbui van steenen overstort,
Zag ze in een oogenblik haar jammerlot verkort.
Die zooveel op één dag op aarde heeft verloren,
Is ongeschikt Mijn Heer! naar aardschen troost te hooren.
Ge onttrokt mij nog aan 't graauw, dat razende en verwoed
Mijn kleed reeds juichend greep — ook dorstend naar mijn bloed.

ENGELBRECHT.

Ik achtte 't mijnen pligt u aan 't geweld te ontrukken,
En dank de Godheid, die mijn poging deed gelukken.

URSULA.

Ik zag de martelkroon reeds dalen op mijn hoofd,
Uw voorzorg heeft helaas! mij van dat heil beroofd.
Gij wilt, dat ik op aard nog langer om zal zwerven,
En 't heil, dat ik begeer, het heil des Hemels derven.
Wie is de wreedste, die mijn' jammerstaat verlengt,
Of na der oudren dood het bloed der Dochter plengt?

BEKESTEIN, *achter op het Tooneel met eene holle stem.*

Wee echter hem, die, door een' ouden wrok gedreven,
Eerst uwer oudren moord het Volk heeft ingegeven!

UR-

URSULA.

Wat hoor ik? — Noem mij hem — ken ik dien wreedaard?

BEKESTEIN.

Ja!

Beef! URSEL, beef! ken dat gedrogt in RIPPERDA.

(*Hij verwijdert zich ſnel.*)

URSULA.

Wat hoorde ik? Heeft de ſtem mijns Vaders daar geſproken?
o Wreede RIPPERDA! hebt gij u zoo gewroken,
Omdat mijn Vader aan 't aloud geloof verkleefd,
Mijn hand, ten echt verzocht, herhaald geweigerd heeft?
Van waar klonk mij die ſtem? Wat geest is mij verſchenen?

ENGELBRECHT.

Geen geest! — Neen URSULA! Een jongling ſnelde henen,
Nadat hij deze taal, die u het hart doorſneed,
Met eene holle ſtem en haastig hooren deed.

URSULA.

o Geest of Mensch! Dat woord verbijstert mijne zinnen.
Wat kostte 't mij, Mijn Heer! de liefde te overwinnen,
Die ik voor RIPPERDA eens voedde in dit gemoed.
Zou hij, o denkbeeld, dat mij 't harte krimpen doet,
't Volk hebben aangehitst, om mijnen dierbren Vader,
Te ſlepen naar 't ſchavot, als eenen landverrader,

Zou

Zou hij bewerker zijn, dat, na mijns Vaders moord,
Mijn lieve Moeder in het water werd gesmoord?...

ENGELBRECHT.

Bedaar, o URSULA! misschien wordt hij belasterd.

URSULA.

Waarom ô RIPPERDA, van eer en deugd verbasterd,
Uw hart, dat dorst naar bloed, met deze wraak vernoegd,
Waarom de dochter niet bij 't ouderpaar gevoegd!
Ach! Waarom, waarom mij alleen gespaard in 't leven?
Ik immers weigerde ook, aan u mijn hand te geven:
Ja, schoon der drift ter prooi, waarom ik heden bloos,
Ik was het, die de cel voor 't huwlijksaltaar koos,
Ik werd een hemelbruid in plaats van uwe gade...
Maar ach! nog scheen mijn dood ligt in uw oog genade:
o Wreede RIPPERDA! Gij spaarde mij misschien,
Opdat ik, na den moord mijns Vaders aan te zien,
Na mijne Moeder in het water te zien sterven,
Als een verlaten wees op aarde rond zou zwerven.
Maar wreedaard! o dat doel, zoo snood, is u mislukt.
Gij hebt mijne Ouders van mijn zwoegend hart gerukt;
Uw' beulen liet gij hen van 't levenslicht berooven,
Maar geen verlaten wees werd URSULA — hier boven
Leeft eeuwig Hij, die aller wezen Vader is.
Al is de laatste vonk gesmoord der deerenis,
Al zijn Regtvaardigheid en Trouw deze aarde ontweken,
De Godsvrucht zal niet steeds Gods bijstand vruchtloos smeeken,
Ja eenmaal treft Gods wraak den wreeden RIPPERDA....

ZES-

ZESDE TOONEEL.

ENGELBRECHT, URSULA, PELLEKAAN
en gewapende Burgers.

PELLEKAAN.

Wie durft met onbeſcheid van *Haarlems* Krijgshoofd ſpreken,
Van d'eedlen RIPPERDA, die, fier en onbezweken,
Reeds zeven maanden lang, deez' Stad verdedigd heeft?

URSULA.

Een Maagd, die noch voor hem, noch eenig wreedaard beeft.
Treedt toe! Valt aan! Ach mogt mijn dood hem ook bekoren!

PELLEKAAN.

Hoe gij?....

ENGELBRECHT.

Bedaar, Mijn Heer! Ei wil uw gramſchap ſmoren:
Deez' Maagd is door verdriet en jammer overmand,
En in dien ſtaat bedekt een nevel haar verſtand.

URSULA.

Neen! Ik ben URSEL uit TALESIUS geſproten.
Ik ken maar al te wel het hoofd der Vloekgenooten,
Ik ken de bron der wraak, die RIPPERDA bewoog.
De wreede RIPPERDA....

PELLEKAAN.

Spitsbroeders! 't loopt te hoog.
Verzekert u van haar.

ENGELBRECHT.

'k Bid u, wil haar verſchoonen.

PELLEKAAN.

Niet ſtrafloos laten wij dien braven Krijgsheld honen.
Welaan! grijpt toe — vat aan.

URSULA.

Voltooit, voltooit uw taak:
Verſchaft in mijnen dood uw' Krijgshoofd nieuw vermaak.
Ligt doet de bloeddorst door een nieuwe koorts hem branden.
Ontziet, ontziet mij niet. Boeit mij, 'k bied u mijn' handen,
Of, of begeert gij 't hoofd.... Welaan dan, beulen! ſlaat
Vrij zonder aarslen toe. Beſmet dit rein gewaad
Met mijn onſchuldig bloed.... 'k Belach u, hoe verbolgen;
De dochter is gereed der oudren ſpoor te volgen....

De gewapende Burgers grijpen haar aan en ſlepen haar voort tot de woning van KENAU.

ZEVENDE TOONEEL.

KENAU, ENGELBRECHT, URSULA, PELLEKAAN
en gewapende Burgers.

KENAU *uit haar huis komende.*

Breekt weêr het oproer los, met jammerend getier!
Wat zie ik URSULA? en ENGELBRECHT, gij hier?

UR-

URSULA.

Mevrouw! Gij ziet mij door dit krijgsvolk aangegrepen.
Ook mij, mij zullen zij naar gracht of bolwerk ſlepen.
'k Deel gaarne in Moeders lot, 'k deel gaarne in Vaders ſtraf.

KENAU *tegen* PELLEKAAN.

Bedenk, Mijn Heer! de ramp van URSEL, en laat af.

PELLEKAAN.

Mevrouw! haar woeste taal, haar drift, haar hoon, haar woede....

KENAU.

Vergeef haar die ditmaal. Ik neem haar in mijn hoede.
Rampzalige URSULA, kroost van TALESIUS!
Kom hier, kom in mijn' arm.

URSULA.

Hoe, KENAU! ſpreekt gij dus,
Gij, die met RIPPERDA, aan 't hoofd van *Haarlems* benden,
Het volk gedompeld ziet in duizend krijgsellenden,
Die 't hard beleg verlengt tot ramp der Burgerij;
Gij kent mij? KENAU! hoe! en gij ſpreekt dus tot mij!...

KENAU.

Zou, ſchoon ik plegtig zwoer de Vrijheid te beſchermen,
Ik me over uwen ſtaat, o URSEL! niet ontfermen?

'k Heb heden om uw ramp reeds menig zucht verkropt:
Ook onder 't krijgspantſier, rampzalige URSEL! klopt
Een menschlijk vrouwlijk hart: het gloeit van mededoogen.
Lees, zoo gij twijflen mogt, lees dat dan uit mijne oogen.

Tegen PELLEKAAN.

Vervolg gerust uw' weg, mijn Heer! zijt zonder zorg,
Ik ſta bij 't Legerhoofd voor deze twee u borg.

(PELLEKAAN *vertrekt met de gewapende Burgers.*)

ENGELBRECHT.

Helaas, Mevrouw! deez' wees van iedereen verlaten,
Zwierf met mij uren rond langs markt en gracht en ſtraten.

KENAU.

Eerwaardig Grijsaard, die deez' treurge hebt geleid,
Deel nevens URSULA in mijn herbergzaamheid.

ENGELBRECHT.

Hoe, in uw woning?

KENAU.

Ja! daar zijt gij beide veilig.
't Regt der herbergzaamheid is op heel de aarde heilig.
Kom URSEL, lieve Maagd, gebogen onder 't kruis,
Wier ramp mijn hart beſchreit, kom, volg mij in mijn huis.
Rampzaalge dochter!

UR-

URSULA.

Ja! Verſtrek mij tot een moeder.

ENGELBRECHT *tegen* KENAU.

Uw deerenis bekroon' de gunst van d'Albehoeder!

Einde van het Tweede Bedrijf.

DERDE BEDRIJF.

In het huis van KENAU HASSELAAR.

EERSTE TOONEEL.

ENGELBRECHT, KENAU *en* URSULA, *de laatste zittende in eene treurige gestalte.*

ENGELBRECHT.

Gij staat ons dan, Mevrouw! door uren zwervens moê,
Door angst op angst geprangd, deez' veilge schuilplaats toe;
Gij laat deez' droeve hier haar ouderpaar beweenen?
Zoo zie 'k u heldenmoed met teederheid vereenen.
Ik zie dezelfde Vrouw, die met een mannenhart
Haar Zusters noopt ten strijd en *Spanjes* kogels tart;
Die, daar zij menig held door hare hand deed sneven;
Zelfs ALVA's fieren Zoon tot wanhoop had gedreven,
Wijl hij met flaauwe hoop de trotsche Stad bestormt,
Waarin gij vrouwen tot heldinnen hebt hervormd;
Ik zie dezelfde vrouw, met teeder mededoogen,
De tranen van 't gelaat der lijdende onschuld droogen;
'k Zie haar, die schrik en dood met haar musket verspreidt,
De wees van mijnen Vriend, met al de teederheid
Van Moeder en Vriendin, vertroosten in hare armen;
'k Zie haar zelfs over mij, een zwakken grijz', ontfermen,
Aan AUGUSTINUS orde en *Romes* leer gewijd;
Haar, die om 't nieuw geloof ook *Spanjes* heir bestrijdt.

KENAU.

Dezelfde zucht, Mijn Heer! waardoor 'k mijn borst voel gloeijen
Voor *Haarlems* redding, doet ook mijne tranen vloeijen

Om

Om 't onheil dezer Maagd. Lees, lees vrij in mijn hart;
Eerwaardig Grijsaard! Nooit aanschouw ik 's naasten smart,
Of in mijn ziel ontwelt een zucht, om hulp te bieden.
'k Schiet steeds met geestdrift toe, waar velen hooploos vlieden;
En, schoon mij 't harte krimpt om andrer ramp en leed,
Steeds voel ik dan mijn ziel tot wederstand gereed.
Wat baat den naasten toch een hulploos medelijden?
Men moet, zoo 't mooglijk is, van onheil hem bevrijden.
Zoo met het deerlijk lot der Burgerij begaan,
Gespte ik het krijgsgeweer voor *Haarlems* Vrijheid aan,
Vergaderend het heir van *Haarlems* Amazonen,
Die FLIPS den heldenaard van *Hollands* Vrouwen toonen.
Ja tot haar eeuwige eer staat mijn driehonderdtal,
Wanneer de nood haar roept, op *Haarlems* muren pal. —
Doch hoe verwondert ge u, dat ik, die anders denke,
Dan *Romes* Kerk gelooft, u eene schuilplaats schenke!
Waant gij, Mijn Heer! dat ik, die voor de Vrijheid strijd,
Mij kreune, welk een leer een sterveling belijdt.
'k Laat ieder naar zijn' wensch de bron der waarheid zoeken,
Maar huichlaars, monsters, die vervolgen, die vervloeken,
Wier woede volk bij volk in helsche ketens klonk,
De regten krenkend, die God ieder' sterfling schonk,
Die, in Gods naam, den dolk voor 's broeders boezem wetten,
En Mensch- en Christendom met schande en bloed besmetten,
Ja die gedrogten, schoon door 't bijgeloof vergood
Als heilgen dezer aard, verdienen straf en dood.
Maar 'k zie.... VAN VLIET genaakt.

TWEEDE TOONEEL.

KENAU, VAN VLIET, ENGELBRECHT *en* URSULA.

ENGELBRECHT *tegen* URSULA.

Dat wij van hier vertrekken....
Ons bijzijn zou misſchien aan hun tot hinder ſtrekken.

VAN VLIET.

Neen! blijft gij beide vrij.

KENAU.

Wat zie ik, o VAN VLIET!
't Is, of 'er uit uw oog een ſtraal van blijdſchap ſchiet.

VAN VLIET.

Ja KENAU! Juich met mij. Wat heil! ſlechts weinige uren,
En *Haarlem* wordt ontzet. Een heir trekt naar deez' muren,
De bloem van *Hollands* Jeugd, door BATENBURG geleid,
Beroemd door Vrijheidsmin, beroemd door dapperheid.

KENAU.

Wat vreugd! maar zoo misſchien een trek van 't listig *Spanje*
Ons vleide met die hoop.

VAN VLIET *haar een' brief overgevende.*

Deez' lettren van ORANJE,

Die

Die hij uit *Leydens* vest zelf fchreef aan RIPPERDA,
Sla die met dankbaarheid, fla die met eerbied gâ.
Gij ziet, hoe NASSAUS Vorst het uiterfte zal wagen
Tot *Haarlems* redding. 't Heir, bij 't *Manpad* neêrgeflagen,
Rukt mooglijk dezen nacht nog van den Houtkant aan.

KENAU *den brief terug gevende.*

Die tijding doet mijn hart met dankbre blijdfchap flaan.
o *Haarlem!* dierbre Stad, na maanden krijgsellenden,
Zal zich, nog dezen nacht, uw lot ten beste wenden;
Nadat het bangst beleg uw poorten maanden floot,
Uw Burgerij verfmolt door zwaard en hongersnood,
Zie 'k eindlijk 't heuglijk uur van uw verlosfing naadren.

VAN VLIET.

Befef, Mevrouw! de vreugd, die 't hart der Burgervaadren,
Doorftroomde, als RIPPERDA met deze maar verfcheen.
Een fchok van vreugde drong ons door de zielen heen,
Bij 't lezen van deez' brief. Gelijklijk opgerezen
Riep als uit eenen mond de Raad: „ God zij geprezen,
't Ontzet genaakt. Welaan! o RIPPERDA! Welaan!
Doe *Haarlems* Heldenrij die vreugde-maar verftaan.
Dat KENAU HASSELAAR aan hare Vrouwenbende
De tijding hooren doe van 't einde der ellende."
'k Verliet in allerijl na dat befluit, Mevrouw!
De raadzaal, opdat gij, die, vol van moed en trouw,
Met uw' Heldinnenftoet uit *Haarlems* veege wallen
Op *Spanjes* legermagt zoo vaak zijt aangevallen,
Zoudt deelen in de vreugd, die thans ons hart geniet.
Denk; KENAU! morgen reeds, welk heugelijk verfchiet!

Met oogen, tintelend van hèldre vreugdetranen,
Ontrollen we op deez' wal de blijde zegevanen.

KENAU.

Mijn Heer! den Raad zij dank voor dit bewijs van eer,
Doch bij dit vreugdgevoel begeert mijn hart nog meêr.
Niet werkloos afgewacht, dat we onze boei zien ſlaken;
Neen! daar wij helden tot ontzet der Stad zien naken,
Treed' *Haarlems* heldenrij, treed' mijne Vrouwenſtoet,
Met wapens in de vuist die broeders te gemoet.
Vereend beſtoken wij het heir der Kastiljanen,
Terwijl wij BATENBURG den weg ter zege banen.
Maar 'k zie, dat RIPPERDA zijn ſchreden herwaarts rigt,
De blijdſchap ſtraalt den held van 't manlijk aangezigt.

DERDE TOONEEL.

KENAU, RIPPERDA, VAN VLIET, ENGELBRECHT *en* URSULA.

RIPPERDA.

Mevrouw! Gij hebt alreeds de blijde maar vernomen.
'k Heb al de Schutters op den *Doelen* zaam' doen komen....

URSULA *eensklaps opſtaande.*

Wie hoor ik — welk een ſtem? — o God! — 't Is RIPPERDA!

RIPPERDA.

Wat zie ik — hoe gij hier! — Gij leeft nog, URSULA!

UR-

URSULA.

Rampzaalge! ja ik leef — door u gedoemd te ſneven, —
Of liet ge uit wreedheid mij mijne ouders overleven?...

RIPPERDA.

'k Verſta.... 'k Begrijp u niet — o deerniswaarde Maagd!
Het is aan God bekend, hoe u mijn hart beklaagt.

URSULA.

Gij mij beklagen? gij, wiens wenk den moedwil ſpoorde
Van 't graauw, dat dezen dag mijn Vader wreed vermoordde;
Gij, die, verbolgen op TALESIUS geſlacht,
Mijn dierbre Moeder deedt verſmoren in de gracht.

RIPPERDA.

Wat taal, o URSULA! Gij doet in toorn mij blaken;
Aan uwer oudren moord zou ik mij ſchuldig maken!
o, Schoon gij eenmaal mij verwierpt, als u onwaard,
Ontdekte ge ooit in mij een' wreeden tijgeraard;
Ontdekte gij dien toen, wanneer gij, half verbeden,
Mij zigtbre blijken gaaft van uwe teederheden.
Toen gij in twijfel hingt, (herinner u dat uur,)
Of gij de teedre ſtem zoudt hooren der natuur,
Of aan het geestlijk kleed uw jeugd en ſchoonheid wijden,
Ach! Ik herinner mij met ſmart die blijde tijden....
Maar nooit had ik verwacht, dat URSULA, als non,
Van gruwlen zoo barbaarsch dit hart verdenken kon.
Zeg URSULA.... Wie toch....

UR-

URSULA.

Weg.... RIPPERDA! niet nader....
Uw handen rooken nog van 't bloed van mijnen Vader....
Zij drijven 't graauw nog aan....

RIPPERDA.

Wat booze geest beticht
Mij van dit wanbedrijf.... Hij trede voor het licht,
Ik zal mij zuivren; ja, ik zal mij regt verſchaffen,
En als een' aterling dien lasteraar doen ſtraffen.

URSULA.

Rondzwervend langs de ſtraat, als een verſtooten wees,
In 't duister, vergezeld door dezen Grijsaard, rees
Een holle ſtem, als uit het graf, die ſcheen te klagen.
'k Dorst naar den moordenaar van beî mijne ouders vragen,
En overal volgt mij haar ijslijk antwoord na:
Beef, URSEL! beef — ken dat gedrogt in RIPPERDA!
Gij vader ENGELBRECHT! kunt mijn getuige ſtrekken.

ENGELBRECHT.

'k Heb ook die ſtem gehoord, maar meende een mensch te ontdekken,
Die ijlings henen toog, na 't ſpreken van dat woord.

RIPPERDA.

Zoo zwerft de laster rond, beticht mij zelfs van moord....

KE-

KENAU.

Bedaar, Mijn Heer! bedaar. Dat vrij de laster woele,
't Bezwalken van uw deugd en eedlen aard bedoele,
Haar nevel dekke een poos zelfs URSULA's gezigt: —
Die nevel ſcheurt. — Uw deugd ſtaat in het glansrijkst licht.
Geloof mij, URSULA! die, in mijn' arm bezweken
Van rouw, hier ſchuilplaats zocht, hoor me als uw moeder ſpreken.
Kweek van held RIPPERDA zoo ſnood een' argwaan niet,
Ik heb hem zelf gezien wegſmeltend van verdriet,
Om 't deerlijk onheil aan uw ouderpaar beſchoren.
Zoek in uw rein gemoed ergdenkendheid te ſmoren.
Ik ſta u borg voor hem. Uw achterdocht verdwijn'.....

URSULA.

Wat hoor ik? RIPPERDA! Gij zoudt onſchuldig zijn.
o Zoo gij 't zijt, Mijn Heer! indien mijn ramp en ſmarte
In waarheid zooveel weegt op uw aandoenlijk harte,
Indien ge, o RIPPERDA! mijn' jammerſtaat beklaagt,
Vergun dan ééne bede aan een rampzaalge maagd.
Het toeſtaan van die beê zal tot bewijs mij ſtrekken....

RIPPERDA.

Spreek vrij.

URSULA.

o Laat mij dan uit dezen wal vertrekken;
Vergun mij vrij geleide uit dit afgrijslijk oord,
Waarin mijne ouders door barbaren zijn vermoord,
Opdat ik, fel geſchokt door zooveel ijslijkheden,

In ſtilte en eenzaamheid, met tranen en gebeden,
Op nieuw dien kalmen geest, door 's Hemels gunst, verkrijg,
Waardoor ik voor Gods wil, hoe zwaar getuchtigd, zwijg.

ENGELBRECHT.

Ik bid u, RIPPERDA! ſchenk mij ook vrij geleide;
'k Vertoefde reeds te lang.

RIPPERDA.

'k Vergun het aan u beide....
Maar BEKESTEIN verſchijnt met ongewonen ſpoed.

VIERDE TOONEEL.

KENAU, RIPPERDA, VAN VLIET, ENGELBRECHT, URSULA, *en* BEKESTEIN.

RIPPERDA.

Wat drijft zoo ſnel u hier?

BEKESTEIN.

Mijn Heer! een felle gloed
Vertoont zich aan de lucht. De nog geſpaarde hoven
En hutten ziet men klaar. Een wolk van rook drijft boven
Den Hout ten zuiden af. Ja van den eerſten trans
Des torens zag ik door dien rook een' rooden glans:
Op verren afſtand klonk me ook krijgsgerucht in de ooren.
Elk brandt van ongeduld....

RIP-

RIPPERDA.

Gij deedt genoeg ons hooren.
'k Beveel dit paar aan u. Geleid het uit den wal
Tot 's Vijands eerſten post. Zorg, dat geen ongeval
Aan Vader ENGELBRECHT of URSULA bejegen'.

ENGELBRECHT.

Vaarwel, o RIPPERDA! — VAN VLIET, vaarwel! God zegen,
o KENAU!. uwe deugd, en uw herbergzaamheid!

URSULA

Vaarwel! 'k heb in uw' arm mijn ouderpaar beſchreid:
Gij hebt mij onderſteund — getroost. — Uw mededoogen,
o Eedle Vrouw! is niet verborgen voor Gods oogen.
'k Bid, dat Hij uwe liefde en trouw vergelden zal,
Bij *Haarlems* blijde zege of lang geduchten val.
Vaarwel, VAN VLIET! Vaarwel, o RIPPERDA! — ik ſcheide,
En bid, dat u Gods liefde in krijg en raad geleide!

VIJFDE TOONEEL.

KENAU, VAN VLIET *en* RIPPERDA.

KENAU.

Zij gaan, waar 't ſtil verblijf des kloosters hen verwacht,
Een woeliger tooneel roept ons in dezen nacht.
De naadrende oorlogskreet, dien BEKESTEIN kwam melden,
Voorſpelt aan ons de komst van NASSAUS kloeke helden,

Wier broedertrouw en moed een' doortogt banen zal,
Den Kastiljaan ten ſpijt, tot *Haarlems* zwakken wal.
Zij zullen met Gods hulp de veege Stad ontzetten....
'k Hoor reeds de allarmklok ſlaan; 'k hoor trommlen en trompetten,
Nu rijst de wapenkreet ligt voor de laatſtemaal,
En *Haarlem* is ontzet. God geef de zegepraal
Aan d'eedlen BATENBURG, dien wij deez' vest zien naadren!
Een heilig heldenvuur ſtroomt door mijn hart en aadren,
'k Gesp mij 't geweer op zij — en gord mijn wapens aan.
Kom RIPPERDA nog eens kloekmoedig voorgegaan!
Uw Burgers ſtaan gereed als zaamverbonden vrinden,
'k Zal mijne vrouwen op haar loopplaats vaardig vinden.

RIPPERDA.

Ja, wijl VAN VLIET de Stad voor overrompling hoedt,
Met *Haarlems* heldenbloem het NASSAUS heir ontmoet!
Zoo zij de Kastiljaan, van wederzij beſprongen,
Nog voor 't ontzet der Stad ter nederlaag gedwongen.

KENAU.

Geef, God! dat *Haarlems* deugd in 't eind 't geweld verwin'
En ſchenk mij, zoo ik ſneef, den dood van een Heldin!

ZESDE TOONEEL.

KENAU, VAN VLIET, RIPPERDA *en* HASSELAAR *ongewapend.*

HASSELAAR.

Houd ſtand! Waarheen?

KENAU.

Gij hier? Gij HASSELAAR! kan 't wezen?

Uw

Uw houding, uw gelaat doet me eenig onheil vreezen:
'k Had u zoo ſpoedig niet in deze vest verwacht.
Zijt gij vooruitgeſneld, begunstigd door den nacht?

HASSELAAR.

Helaas! ik moet de ellende en 't noodlot u doen hooren,
Aan NASSAUS leger en held BATENBURG beſchoren.

KENAU.

Ach! Vruchtloos heeft mijn hart zich in uw komst verblijd.

HASSELAAR.

Gevallen in de hand des Spanjaards, in den ſtrijd,
Ontſloeg mij 't Legerhoofd, mits ik mij herwaarts wendde,
En u de leedmaar bragt van deze nieuwe ellende;
'k Aanvaardde dit ontſlag. — Nu ſtaat het ligt aan mij,
In *Haarlems* jongsten nood, te ſterven aan uw zij.

KENAU.

Maar toef niet langer met ons 't onheil te openbaren,
Aan 't leger van ORANJE en BATENBURG weêrvaren.

HASSELAAR.

Gij wilt het. Hoor en beef bij 't aaklig tafereel.
'k Had mij, vol jeugdig vuur, gehaast naar 't krijgstooneel,
Waar BATENBURG op last van NASSAU 't heir vergaârde,
En onder zijne vaân 's Lands ſtrijdbre jeugd zich ſchaarde.

De bloem der jonglingschap van *Leyden*, *Rotterdam*
En *Delft* vereenden zich, als telgen uit één stam
Gesproten, als het tuk der vrije Batavieren:
't Ontzet van *Haarlem* was de leus der krijgsbanieren.
Van moed zwol ieders borst; van fierheid blonk elks oog,
Toen gistren 't jeugdig heir deez' wallen nader toog.
Men drukte mij de hand, en juichte vol vertrouwen:
„ Op morgen zullen wij uw dappre Moei aanschouwen,
„ Als zij, als 't Vrouwenheir met *Haarlem* is gered."
Een Spaansche legerschans, slechts met één man bezet,
Viel bij het *Manpad* ons van lieverlede in handen;
Dit deed het hart der jeugd in dartle vreugde ontbranden,
Terwijl vast de avond viel. Ons leger rukte voort.
En Batenburg, door 't vuur der manschap aangespoord,
Die, daar 't bestemde sein van *Haarlems* zijde faalde,
Omstreeks het *Mannepad* uit wijze voorzorg draalde;
Gaf aarzelend bevel tot d'aanval. — Welk een vreugd
Beheerschte nu den geest van *Hollands* heldenjeugd!
Zoo deed hun hart de hoop op *Haarlems* redding blaken.
Toen hoorden wij van ver 't vijandlijk heir genaken;
Men valt met geestdrift aan — maar in één oogenblik
Van wederzijde omringd, viel plotseling een schrik
Op 't heir van Batenburg. Van rondom ingesloten,
Schaart hij vergeefs op nieuw zijn strijd- en togtgenooten.
Verwarring heerscht alom. De blinde wanhoop woedt,
En 't staal der broedren verwt zich met der broedren bloed.
De nacht vergroot den schrik, en *Hollands* jongelingen
Zien zich door *Spanjaards*, grijs in de oorlogskunst, omringen.
Men worstelt nog een wijl. Op eens weêrgalmt de lucht
Van akelig geschreeuw: Vlugt Burgers! Burgers! vlugt....
Vlugt, wat nog vlugten kan, onze aanslag is verloren;
Reeds sneefde Batenburg. Naauw klonk die kreet me in de ooren,

Of

Of 'k zag bij fakkelglans het Hollandsch legerhoofd,
Geveld op aarde, en van het levenslicht beroofd.
'k Zag 't doodlijk bleek gelaat door zijn bebloede haren;
En wijl 'k, verstijfd van schrik, dit schouwspel aan bleef staren,
Greep mij een Kastiljaan al vloekend bij het kleed.
'k Verweerde, al vechtend, mij, tot hij me op aarde smeet,
Mij mijn geweer ontwrong en krijgsgevangen maakte,
Doch, merkend mijnen rang, zijn' woesten moordlust staakte.
Naar 't *Spaansche* heir gevoerd, dwars óver 't slagveld, heen,
Zag 'k doôn en stervenden door 't paardenvolk vertreên:
En in de legertent van OVERSTEIN gekomen,
Heb ik de nederlaag van 't *Hollands* heir vernomen,
Tweeduizend bleven 'er op 't slagveld. Goede God!
Gij weet, wat wedervoer aan 't zwervend overschot!
Nu rust zich *Spanje* toe, om *Haarlems* zwakke wallen
Met nieuwe moed en kracht op morgen aan te vallen.

VAN VLIET.

Afgrijsselijk berigt! — Zoo zien we ons onverwacht,
Op d'oever des verderfs in eens terug gebragt.

KENAU.

Hoe fel 'k met u, Mijn Heer! mij door deez' maar voel treffen,
Kan zich een eedle ziel niet boven 't lot verheffen?
Hoe wreed, hoe hopeloos thans *Haarlems* toestand schijn',
Zou nog voor heldenmoed geene uitkomst mooglijk zijn?
Gij zwijgt, o RIPPERDA! gij ook, gij ook verslagen?

RIPPERDA.

Neen! KENAU, nog gereed, om 't uiterfte te wagen,
En 'k lees tot mijne vreugd, in 't midden van den fchrik,
Een' onverwrikbren moed in uwen fieren blik.

KENAU.

Welaan! doorluchtig Vriend! wil geen ontwerpen fmoren,
Dit hagchlijk oogenblik, in uwe ziel geboren.
't Schijnt, dat uw fiere borst door aandrift gloeit en hijgt.
Hoe fmeedt uw ziel iets groots, dat gij voor mij verzwijgt?
Ontwerp, wat of gij wilt, 't zal, in deze oogenblikken,
Hoe ftout, hoe veel gewaagd, mij aarslen doen noch fchrikken.
Ik zweer u mijne hulp.

RIPPERDA.

Hoor mijn ontwerp dan aan.
Laat ons vereend van kracht door 't Spaanfche leger flaan.
Onhoudbaar is de vest. Dat Burgers en Soldaten,
Reeds allen in 't geweer, deez' nacht de Stad verlaten.
De grijsaards, kinderen, de werelooze fchaar
Van vrouwen zij gedekt voor aanval en gevaar,
In 't middendeel des heirs, omringd van alle zijden.
Elk zal gelijk een leeuw voor hun behoudnis ftrijden.
Stemt *Haarlems* Raad en Volk met mij in dit befluit,
'k Voer dan tot *Spanjes* fpijt zelfs *Haarlem Haarlem* uit.
De Stad zij achter ons in laaije vlam geftoken;
En *Haarlems* Burgerij, door 't Spaanfche heir gebroken,
Verdubbel' haren moed en rukk' naar *Leydens* wal,
Die haar vol dankbaarheid en liefde ontvangen zal.

Ja daar zal NASSAU met verwondring ons aanſchouwen,
En zien, bij *Haarlems* val, het *Haarlemsch* volk behoueën;
Daar 't fier, op *Hollands* grond, zijn vrije wapens drilt,
En zijne vaandels zwaait, met *Haarlems* wapenſchild;
Dan zal ORANJE aan ons een' andren oord doen wijzen,
En *Haarlems* Burgerij zal *Haarlem* doen herrijzen,
Terwijl de ſpijt het hart van ALVA's zoon verſlindt,
Daar hij in plaats der Stad een' asch- en puinhoop vindt.

VAN VLIET.

Ik beef bij dit ontwerp, door wanhoop ingegeven.

KENAU.

Kan 't zijn, dat dit ontwerp een groote ziel doet beven.
Neen, RIPPERDA! geen vrees greep mijnen boezem aan,
Ik voelde bij elk woord het hart mij ruimer ſlaan,
En, juichend om uw trouw, dezelfde drift ontwaken.
'k Vlieg om mijn vrouwenſchaar 't ontwerp bekend te maken.
'k Sta voor haar' bijſtand in. — 'k Bezweer u, O VAN VLIET!
Weerſta dit grootſche doel; onze eenige uitkomst niet.

RIPPERDA.

Beweeg gij *Haarlems* Raad, om in 't ontwerp te treden,
Denk: deugd met moed gepaard verwint onmooglijkheden.

VAN VLIET.

De gunst van God bekroone een' zoo verheven moed,
Die *Rome* en *Griekenland* voor *Holland* blozen doet.

KENAU.

Komt gaan we. — Een eedle drift zal 't Vrouwenheir ontgloeijen,
Dat *Spanjes* gruwlen kent en gruwt voor *Spanjes* boeijen;
Daar *Haarlem*, in deez' nood, een roemrijk voorbeeld geeft,
Hoe ware heldenmoed in Vrouwenharten leeft.

Einde van het Derde Bedrijf.

VIER-

VIERDE BEDRIJF.

Dezelfde ſtraat als in het Tweede.

EERSTE TOONEEL.

VAN VLIET *en* RIPPERDA.

RIPPERDA.

Vergeefs, Mijn Heer! vergeefs was mijn welmeenend pogen,
Helaas! mijn jongſte hoop is dan in rook vervlogen,
Daar *Haarlems* Raad 't verdrag met *Spanjes* Krijgshoofd ſloot,
En 't juk des Dwinglands koos voor zegepraal of dood.
'k Zag allen, buiten u, mijn opzet wederſtreven,
En zwichten in het eind door lage zucht voor 't leven;
Ja, 't leven is een gaaf, een gunst, die ik waardeer,
Maar wat is 't voor den Held of Staatsman zonder eer?

VAN VLIET.

De hoop op Stads ontzet volkomen afgeſneden;
De krijgsliên matgewaakt; de wallen platgeſtreden,
't Gebrek ten hoogſten top geſtegen; dood en pest,
Gemor en muiterij, alom in deze vest;
En met der Burgren ramp een innig medelijden;
Ziedaar, wat *Haarlems* Raad, na zeven maanden ſtrijden,
En 't doorgeſtaan beleg, op deez' rampzaalgen dag,
Na zooveel aarsling, deed beſluiten tot verdrag.
Misſchien dat ALVA's zoon, bij *Haarlems* overgave,
't Door hem gegeven woord, bij de onderhandling, ſtave;
Misſchien dat ALVA's zoon, door tegenſtand geleerd,

 Hoe

Hoe door de zachtheid best dit volk wordt overheerd,
Bij *Haarlems* overgaaf, gansch *Nederland* zal toonen,
Hoe hij een Burgerij genadig kan verfchoonen.

RIPPERDA.

Droom voort, en vlei u-zelv' met hoop op lijfsgenâ:
Genieten zult gij die, maar juist als RIPPERDA.
Wat mij betreft, Mijn Heer! nu 't zoo ver is gekomen,
Nu *Haarlem* zwicht, heb ik een vast befluit genomen.
Daar ik den val der Stad niet meer verhoeden kan,
En 'k met haar vallen moet, zal 'k vallen als een man.
Ik zal niet naar 't bevel, door *Spanje* ons voorgefchreven,
Naar 't Klooster aan de *Zijl* mij wapenloos begeven.
'k Heb niet geftemd, Mijn Heer! in de overgaaf der Stad,
Maar bleef den eed getrouw, dien ik gezworen had.
'k Wil als geen lafaard mij verfchuilen of verbergen.

VAN VLIET.

't Is roekloosheid, Mijn Heer! des vijands wraak te tergen.

RIPPERDA.

Zoo in TOLEDO's hart een vonkje deugd nog gloeit,
Zoo hij, de zoon eens helds, lafhartigheid verfoeit,
Zal hij, fchoon *Spanjes* wrok mij zeker zal doen flagten,
Die fierheid van gemoed geen terging kunnen achten....
Maar KENAU komt.

TWEE-

TWEEDE TOONEEL.

VAN VLIET, RIPPERDA, KENAU, *en* HASSELAAR.

KENAU *met* HASSELAAR *opkomende.*

Helaas! Geloof mij, HASSELAAR!
Geloof mij, dierbre Neef! 't Berigt is al te waar.

HASSELAAR.

Gij moest dan voor het laatst die eedle dappre Vrouwen,
Uw Zusters in den krijg en in 't gevaar, aanſchouwen?

KENAU.

Daar 'k hoopte nevens haar door 's vijands heir te ſlaan,
Of in den ſchoonſten dood haar moedig voor te gaan,
Ontving 'k den last des Raads: „ Straks rukt TOLEDO binnen.
Vermeld, uit onzen naam uw ſtrijdbre gezellinnen,
Dat *Haarlem* vallen moet, nu alles hooploos ſtaat."
(VAN VLIET *en* RIPPERDA *in het oog krijgende.*)

Mijn Heeren! Gij ook hier?

RIPPERDA

Gij durft in dit gewaad,
Als 't moedige Opperhoofd van *Haarlems* Amazonen,
In de overheerde Stad, u nog op ſtraat vertoonen!

KENAU.

Ook gij mijn Heer! Gij legde uw krijgsgeweer niet af....

RIPPERDA.

Dat mij 't die magt ontneem', die 't mij in handen gaf,
Of 's Vijands overmagt 't mij van mijn zijde rukke.
Wat mij aangaat, Mevrouw! dat Raad en Volk vrij bukke,
Maar ik blijf pal ſtaan in het dreigendſte gevaar.
Dat *Haarlems* val vermaak in 't hart des dwinglands baar',
Dat vrij TOLEDO juiche, als zijne krijgsbanieren
Geplant ſtaan op deez' vest; hij *Spanjes* bloedvlag zwieren,
En van den hoogſten trans des torens wappren ziet;
Wie voor hem knielen wil; ik buig mij voor hem niet.
Hij kan mij door één wenk het levenslicht doen derven,
Is 't met de vrijheid uit, dan is het roem te ſterven.

KENAU.

Zoo ſpreekt o RIPPERDA! een waarlijk groote ziel.
Ja edel Strijdgenoot! Schoon *Haarlem* eindlijk viel,
Schoon zelfs een deel des Raads TOLEDO reeds ontmoette,
Hem in het ſtof verneêrd als overwinnaar groette,
De ſleutels van de Stad, geknield, hem overgaf,
Ik legde mijn geweer of krijgsgewaad niet af;
Ik weet, wat ook aan mij, nu *Haarlem* is verloren,
Door *Spanjes* dwinglandij, door ALVA is beſchoren.
'k Heb dat vooruitgezien, indien hij overwon;
Maar ſchoon het buigen van één knie mij redden kon,
'k Zal eer den wreedſten dood dan zulk een laagheid kiezen;
Mijn leven kan ik ja! maar niet mijne eer verliezen.

VAN

VAN VLIET.

'k Bewonder u, Mevrouw! in 't barnen van den nood;
'k Erken, o RIPPERDA! uw moed, uw deugd is groot.
Doch zoo ge u door de vlugt voor 's vijands wraak behoedde,
Voor 't minst zijn wraak ontdookt, bij de eerste vlaag der woede,
Misschien dat dan uw moed, uw vrijheidsmin en trouw,
In later tijdsgewricht, den lande baten zou.
'k Ben tot het uiterst toe der Stad getrouw gebleven,
Ja, toen 'k van nut kon zijn, waagde ik met u mijn leven,
Maar nu, daar ALVA's heir deez' vesten binnen rukt,
En *Haarlem* door den nood voor *Spanjes* krijgsmagt bukt,
Zal ik me aan 't haatlijk oog van ALVA's Zoon onttrekken.
Mijn dood kan *Haarlem* thans tot heil noch nut verstrekken....
Ik hoor van tijd tot tijd een' kreet, die opwaarts klimt.

RIPPERDA.

'k Voel, hoe een vuur van toorne in mijne ziel ontglimt....

KENAU.

'k Hoor gillen en geschrei. — De lucht weêrgalmt van 't kermen.
Dat we in ons uiterst uur de onnoozlen nog beschermen!

DERDE TOONEEL.

KENAU, VAN VLIET, RIPPERDA, HASSELAAR *en* PELLEKAAN *ongewapend.*

PELLEKAAN.

Berg, berg u, KENAU! Berg uw leven, o VAN VLIET!
Verschuil u, RIPPERDA!

KE-

KENAU.

Wie vlied', wij vlieden niet.
Wat doet met zooveel drift en fchrik u herwaarts fnellen?

PELLEKAAN.

't Haar rijst mij nog te berge.... o Gruwlen niet te tellen,
o Wreedheén, nooit genoemd, die 'k, tegen het verdrag,
Tot *Spanjes* eeuwge fchand op 't marktveld plegen zag.

KENAU.

Komt fpoeden wij ter hulp!

PELLEKAAN.

Uw bijftand zal niets baten.
Het weerloos volk, ter prooi van razende foldaten,
Kunt gij niet redden in dit gruwzaam oogenblik.
De Markt is een tooneel van wanhoop woede en fchrik.
'Er ruischt een beek van bloed, door dartelheid vergoten.
't Is al een mengelklomp van kleinen en van grooten.
De rijkdom; 't fchamel volk, 't krielt alles daar door een.
Men plundert, brandt en moordt — de nood is algemeen.
'k Zag 't beulenrot barbaars de grijze moeders flagten,
En in haar laauwe bloed de dochteren verkrachten.
Ik zag 'er nonnen zelfs mishandeld en gehoond. —
Geen rang, geen ouderdom, geen kunne wordt verfchoond.
Niets doet dien tijgerhoop hun gruweldaden ftaken.
Schoon zij TOLEDO-zelv' het Marktveld zien genaken,
Men vaart met vrouwenkracht met plundering en moord,

Zelfs

Zelfs onder de oogen van het Spaansche Krijgshoofd voort.
Bij 't Raadhuis stijgt hij af en ziet zich vergezellen
Van eenen breeden stoet van Spaansche Krijgskornellen.
Doch ik zag BEKESTEIN aan zijne zijde gaan,
Met zijnen vinger wijst hij hem de huizen aan,
Die de Adel en de bloem der Burgerij bewonen.

KENAU *tegen* RIPPERDA.

o Die Verrader zal noch u, noch mij verschoonen.
Die booswicht, die vermomd, als een regtschapen vriend
Van Vrijheid en van Volk, DON FREDRIK heeft gediend,
Was 't, daar hij URSEL en den Proost ten leidsman strekte,
Die *Haarlems* veegen staat aan ALVAS Zoon ontdekte....

RIPPERDA.

Onbluschbre minnenijd blaakt nog in zijn gemoed;
Zijne eerzucht zonder perk dorst zeker naar mijn bloed.
Dan.... 'k Hoor trompetgeschal....

PELLEKAAN.

'k Voorspelt DON FREDRIKS naadren.

KENAU.

o Welk een woede zweeft mij op dat woord door de aadren.
DON FREDRIK in deez' wal....

RIPPERDA.

ô eedle, dappre Vrouw!
Dat ALVA's trotsche Zoon ons beide hier aanschouw'.

KE-

KENAU.

Ja, dat, schoon hij bestond laaghartig ons te honen,
Wij ons, bij *Haarlems* val, zijn' eerbied waardig toonen,
Voeg u aan onze zijde en sneef met ons, VAN VLIET!

VAN VLIET.

Neen! dierbaar Vriendenpaar! 'k verbeid den dwingland niet.
Vaartwel! — De Goedheid Gods vereenige ons eens weder,
En zie met deernis op 's Volks ellende neder!
(Hij vertrekt.)

HASSELAAR.

Vergun, o RIPPERDA! vergun, o dierbre Moei!
Hoe ook het noodtij wass', hoe fel de rampstorm loei,
Bij u te blijven. Ja, 'k zal 't beulenrot bewijzen,
Dat kerker noch schavot een' HASSELAAR doen ijzen.

VIERDE TOONEEL.

KENAU, RIPPERDA, HASSELAAR, DON FREDRIK, BEKESTEIN, *en eenig gevolg van Officieren.*

KENAU.

Versterken we ons met moed, nu FREDRIK nader komt;
Eer sterven, RIPPERDA! dan onze hals gekromd.

BEKESTEIN *tegen* DON FREDRIK.

Te laat komt nu 't berouw. Men jammert nu te spade;
Gij

Gij boodt uit 's Vorsten naam fints maanden reeds genade.
Maar 't Volk, dat zich door drift en wreevlen haat liet raân,
Bleef roekloos 's Vorsten gunst en uw genâ versmaân.
't Bespotte zinneloos de heirmagt van den Koning.
De taal van RIPPERDA — en KENAU, voor wier woning
We ons hier bevinden, dreef den geest der Burgerschaar....

DON FREDRIK.

Is dit het huis, Mijn Heer! van KENAU HASSELAAR?
Van haar, die aan het spits van *Haarlems* koene Vrouwen
Zoo menig uitval waagde?...

KENAU.

En wenscht gij meer te aanschouwen,
Wenscht gij haar zelf te zien, die uwe magt bestreed?
Weet dan, dat zij het is, die u thans nader treedt.
'k Ben KENAU, die zoo vaak ter Kruispoort uitgetrokken,
Met mijne Vrouwenschaar, bedaard en onverschrokken,
Uw krijgsliên wijken deed, of die op *Haarlems* muur
Uw benden tegenstormde: een' regen lood en vuur
Deed stroomen op het hoofd van uwe legerknechten.
Ik ben 't, die hulde zwoer aan Vrijheid en aan Regten,
En eeuwge vijandschap aan *Spanjes* dwinglandij,
Die 's Konings vleijers vloek.... Mijn Heer! nu kent gij mij!
Nu kent gij KENAU, die, schoon *Haarlem* ligt bezweken,
Geen' overheerscher ducht en even fier durft spreken.
Geen vrees gevoelt dit hart voor ALVA of zijn Zoon,
Dat heerschzucht zelfs belacht, al draagt zij *Spanjes* kroon.
Ja dat uw Koning vrij een' hoop van lage slaven,
Den naam van mensch onwaard, van zijne hand doe draven,

Dat

Dat *Spanje* en *Arragon* zich in het ſtof verneêr',
Dat half *Amerika* hem ſiddrend hulde zweer';
Een Nederlandſche Vrouw, in *Haarlems* wal geboren,
Die trouw aan Vaderland en Vrijheid heeft gezworen,
Gevoelt haar waarde, ja, zich beurend boven 't lot,
Trotſeert zij, FLIPS ten ſpijt, den kerker en 't ſchavot.

DON FREDRIK.

'k Heb mij verpijnd, Mevrouw! 'k verbeet mij, om te zwijgen,
Begeerig tot hoe hoog een' top uw trots zou ſtijgen,
Maar 'k heb te lang geduld met uwe drift betoond,
Daar gij, vol onbeſcheid, zelfs mijnen Koning hoont;
Weet gij niet, wie ik ben, dien gij dus aan durft randen?
Weet gij niet, dat uw lot beruſt in mijne handen?
Weet gij niet, wien gij hoont door openbaar verwijt?...

KENAU.

'k Heb u getoond, Mijn Heer! te weten, wie gij zijt.
Ik weet.... Één woord één wenk van u kan mij doen ſneven....
Maar verder ſtrekt geen magt van menſchen dan het leven.
Beproef vrij uwe magt aan KENAU HASSELAAR.
Vermoord mij op deez' plaats — uw grens van magt is dáár.
Schoon gij mij met mijn hoofd mijn vrije taal doet boeten,
Eens zal de moordenaar zijn offer weêr ontmoeten,
Daar, waar de rijksvorst met zijn' minſten onderdaan,
En waar de meester met zijn' ſlaaf gelijk zal ſtaan;
Ja, daar, DON FREDRIK! daar, waar duizend bleeke ſchimmen,
Met martelbloed beſpat, uit hare graven klimmen,
Waar kroon noch ſchepter weegt, alleen de waarheid geldt,
Waar niet de ſterfling, maar waar God het vonnis velt.

DON

DON FREDRIK.

Genoeg, te veel, Mevrouw! deedt gij me uw trotschheid blijken;
Geen edel *Kastiljaan* laat zich verongelijken;
Geen Veldheer, die een Stad geknield ziet voor zijn' voet,
Duldt van een trotſche vrouw vermeten euvelmoed.

(*tegen* BEKENSTEIN.)

Verzeker u van haar.

RIPPERDA *met drift toeſchietende.*

Laat af..... Laat af, verrader!
Neen! Booswicht, dat uw hand die eedle Vrouw niet nader'.

DON FREDRIK.

Wie zijt gij, die zoo woest en roekloos weêrſtand biedt?

RIPPERDA.

'k Ben RIPPERDA, Mijn Heer! Ik ſchaam mijn' naam mij niet.

DON FREDRIK.

Hoe gij, ſchoon gij mijn magt deez' Stad ziet overheeren,
Waar alles voor mij bukt, durft ook mijn' wil trotſeren,
Daar gij met felle drift zelfs mijn bevelen ſtuit.
Terug, o RIPPERDA! terug! uw magt heeft uit.

RIPPERDA.

DON FREDRIK! in het eind zijn *Haarlems* zwakke wallen
Na zeven maanden ſtrijds in uwe hand gevallen;
Maar, ſchoon lafhartigheid al ſiddrend voor u kniel',
De fierheid is en blijft de grondſtof mijner ziel.
'k Zou een' verrader zien die eedle Vrouw genaken,
En in mijn' boezem zou de gramſchap niet ontwaken?
Neen! ſchoon 't geluk zich niet met moed en fierheid paart,
De deugd van een Heldin is meerder eerbied waard.
Een booswicht zonder eer zou met onheilge handen,
Beſtaan die eedle Vrouw baldadig aan te randen,
Een booswicht, die nog korts de zij van *Haarlem* hield,
Nu als een lage ſlaaf in 't ſtof voor u geknield,
Die booswicht.... Maar genoeg.... Ik zie uw' toorne ontbranden.
Straf mijne fierheid vrij: mijn lot is in uw' handen,
Maar 'k ben dat lot getroost: ik vrees geen' dwinglands blik,
De fierheid blijft mij bij tot mijnen jongſten ſnik.

DON FREDRIK.

Mijn lijfwacht! nader en verzeker u van beiden.

KENAU.

Vaarwel, o RIPPERDA! — Laat ons 't geweld vrij ſcheiden,
Ons zoolang lotgemeen. — Vaarwel tot in den dood!

RIPPERDA.

Kloekmoedigheid alleen maakt menſchen waarlijk groot.
't Geweld kan ſteden, maar geen vrije zielen buigen.

Mijn

Mijn laatfte hartflag zal van fieren moed getuigen,
'k Was held in 't vuur des krijgs, 'k zal held zijn op 't fchavot. —
'k Sterf als een vrije Vries, die zegepraalt op 't lot.
God, dat de Dwingland beve, als hij deez' kop doet vallen!

DON FREDRIK *tegen zijne Lijfwacht.*

Verwijder hen van hier en buiten *Haarlems* wallen.
Voer hen naar 't Huis *Ter Kleef.* —

(*Eenige Soldaten voeren* RIPPERDA *weg.*)

KENAU.

Ik ga, getroost. Ik ga,
Door mijnen Neef geleid, op 't fpoor van RIPPERDA.
Slechts ééne bede nog. Ach! 't zal u niet verftoren,
Één bede uit mijnen mond, uit KENAU's mond, te hooren;
'k Bid u, geheel getroost, wat ook mijn noodlot zij,
'k Bid u; heb derenis met *Haarlems* Burgerij!

(*Zij wordt weggeleid.*)

VIJFDE TOONEEL.

DON FREDRIK, BEKESTEIN *en het gevolg van* DON FREDRIK.

DON FREDRIK.

Zij gaat, en hoe getroost. — Vergetende eigen fmarte,
Gaat haar alleen het lot der Burgerij ter harte.

BEKESTEIN.

't Is trotschheid, die haar' geest tot zulk een hoogte voert. —
En wreevle muitzucht, die der burg'ren hart beroert,

Blijft in den woesten geest van Ripperda nog gloeijen.
Doe beider heilloos bloed, Mijn Heer! deez' dag nog vloeijen.
De muitzucht fchept nog hoop, fchoon alles voor u beeft,
Zoolang nog Ripperda, zoolang nog Kenau leeft.
Een' Veldheer, karig in het heldenbloed te plengen,
Mislukt het, muitend volk weêr onder 't juk te brengen.
't Is 't bloed der Hoofden, dat, ter regter tijd gefpild,
Als door een wonderkracht, het morrend oproer ftilt.
Vel woesten Ripperda en trotfche Kenau neder,
En *Haarlems* Burgerij keert tot uw' Koning weder.

DON FREDRIK.

'k Befef dit klaar, Mijn Heer! en hoe mijn pligt gebiedt,
Dat, eer nog de avond valt, het bloed van beiden vliet.
Maar 't ftreelt mij meêr een Stad voor Koning Flips te winnen,
Dan dat ik baad in 't bloed van helden en heldinnen,
Die, fchoon op 's Vaders last, in 's Konings naam, geflacht,
'k Mijn medelijden, ja mijn' eerbied waardig acht.

Einde van het Vierde Bedrijf.

VIJF-

VIJFDE BEDRIJF.

Het Tooneel vertoont een boschaadje, voor het Klooster der Augustijnen, *even buiten Haarlem, liggende ter zijde een boom, door den bliksem getroffen. In het verschiet de Stad Haarlem, waaruit van tijd tot tijd rook en vlam opgaan. Bij het opengaan van het gordijn hoort men van verre eenige donderslagen.*

EERSTE TOONEEL.

ENGELBRECHT *uit het Klooster komende.*

Nog hoor ik in 't verschiet de donderslagen rollen
Van 't onweêr, dat het bloed door killen schrik deed stollen.
Hoe schudde het gevaart des Kloosters heen en weêr!...
(*Den gevallen boom in het oog krijgende.*)
Wat zie ik? Ach! deez' Eik, de roem mijns Kloosters, neêrgestort door 't bliksemvuur, die eik, die eeuwen tartte....
Een nieuwe siddring rilt door mijn getroffen harte. —
o Ja! Gods Almagt, die het wijd heelal gebiedt,
Die bliksemstralen uit de wolken nederschiet,
En eiken, hemelhoog, gekroond met weidsche takken,
Door eenen enklen slag, als 't broze riet, kan knakken;
Gods Almagt is 't, wier hand den roem der Steden trof,
Door d'oorlogsbliksem haar vernederende in 't stof.
o *Haarlem*, 't lustpriëel nog korts van *Hollands* Steden,
Nu ligt ge als deze boom vernederd en vertreden.

Elk, die u thans aanſchouwt, ziet met een' ſchuwen blik,
Hoe diep gij nederplofte en treedt terug met ſchrik.
Waar zijn uw helden nu? Waar zijn uw ſterke wallen?
Uw muren zijn verwoest, uw helden zijn gevallen. —
Vierhonderdjarige Eik, vreugd mijner grijsheid, gij,
Die mij zoo menig jaar beſchaduwd hebt, ſtrek mij,
Aan *Spaarnes* oever, nu ter zitbank. — Diep bewogen
Door deze beeldtnis der verneedring, zien mijne oogen
Van verre op *Haarlem*, dat aan Alva overging.
't Is alles hier rondom ſchrik en vernedering. —
o Diep gevallen Stad! — durf ik mijn oog gelooven....
Wat zie 'k? — Een rookkolom klimt uit uw vest naar boven! —
Afgrijslijk ſchouwſpel, dat zich opdoet aan mijn oog,
Uit meêr dan eene wijk heft zich de vlam omhoog.
Moet *Haarlem*, dat voorheen plagt als de zon te blinken,
Nu in een' ſulferpoel, een hel van ramp, verzinken....,
Maar Ursula genaakt, door drift en angst geſpoord.
Hoe ras verlaat die maagd het aangewezen oord;
Haar wanhoop doet mijn hart voor nieuwe elleaden ſchromen.

TWEEDE TOONEEL.

Engelbrecht *en* Ursula.

Ursula.

o Grijze Vader! Hebt gij 't jammer reeds vernomen,
Dat *Haarlems* burgers treft? Een hopelooze ſchaar
Bragt op *Leprozen* ons die ijsſelijke maar.

Engelbrecht.

Uit meer dan eene wijk zie 'k *Haarlem* gruwzaam rooken,
Trof ligt het bliksemvuur....

Ur-

URSULA.

o Neen! In brand geftoken
Door moedwil des Soldaats, ftrekt aan zijn razernij
Deez' Stad een offerand. — Rampzaalge Burgerij! —
Geef raad, o ENGELBRECHT! Wat poging kan 'er baten
Tot redding van een Stad, 't verderf ten prooi gelaten.
Ik durf mijne oogen niet op *Haarlems* vesten flaan,
Of naamlooze ijzing grijpt op nieuw mijn' boezem aan.
o Diep vernederd Volk! hoe treft mijn ziel uw fmarte....
Maar KENAU's onheil gaat mij bovenal aan 't harte.
Die eedle brave Vrouw, die gistren in den nood,
Aan mij, aan u, Mijn Heer! haar huis ter fchuilplaats bood;
Wat is thans KENAUS lot? In 't midden der fpoorloosheid
Des krijgsmans, ftrekt zij ligt een fpeelbal zijner boosheid....
Misfchien een roof der vlam, die zich alom verfpreidt....
Helaas! is dit het loon voor haar herbergzaamheid?
Gij zwijgt, Mijn Heer! — Welaan, 'k zal naar DON FREDRIK fnellen,
Hem bidden, dat hij mij door hopliên doe verzellen,
Naar *Haarlems* rookend puin, opdat ik KENAU redd'....

ENGELBRECHT.

Gij volgt, o URSULA! de ftem der liefdewet.
Maar 'k vrees, mijn Dochter! dat uw oogmerk zal mislukken,
Om die doorluchte Vrouw aan *Haarlems* lot te ontrukken.
Al fchonk zelfs ALVA's Zoon de gansche Stad genâ,
Zij deelt in die genâ zoo min als RIPPERDA.
Hoe dus door mij uw doel, o URSEL! word' geprezen,
Bij FREDRIK zal uw beê voorzeker vruchtloos wezen.

URSULA.

Afgrijslijk denkbeeld, dat mijn zinnen overheert!
o RIPPERDA! uw deugd en heldenmoed, geëerd
Door elk, die deugd en moed, vrij van vooroordeel, huldigt, —
o KENAU! door den haat alleen als wreed befchuldigd,
Maar die een teedre ziel draagt in 't heldinnenhart. —
Ik zie dit paar, Mijn Heer, geprangd door boezemfmart,
Den ondergang der Stad met weedom t'zaam beklagen:
'k Zie, beiden voor mijn' geest in ketenen geflagen,
Hun gruwzaam lot getroost, ten doel van fchimp en fchand....
'k Zie hen op 't onverwachtst een prooi zijn van den brand;
'k Zie hen voor 't vuur, dat in hun' kerker breekt, verfchrikken,
Bij 't jongst vaarwel zie 'k hen door heeten rook verftikken....
Hoe diep, o KENAU! grieft uw noodlot mijn gemoed;
o Dappre RIPPERDA! de half gefmoorde gloed
Der liefde voelt mijn hart met dubble kracht ontgloeijen.
'k Moet naar DON FREDRIK. — Niets, niets kan mij hier meêr boeijen.

DERDE TOONEEL.

ENGELBRECHT, URSULA *en* BEKESTEIN.

BEKESTEIN.

o Vader ENGELBRECHT! o URSEL! zijt gegroet!
Is in deez' ommeftreek DON FREDRIK u ontmoet,
Voor 't onweêr uitbrak naar den *Spaarne*-kant geweken?

URSULA.

Neen, BEKESTEIN! Ik wensch DON FREDRIK zelf te fpreken,

Aanschouw, wat bitter wee thans *Haarlems* Burgers treft,
Zie, zie de vlam, den rook, die beurtlings zich verheft.

BEKESTEIN.

ô URSEL! ik beklaag de onnoozlen in die muren,
Die met het muitziek rot hetzelfde lot bezuren.
Doch dat een trotsche Stad, die *Spanjes* heerschappij
't Hoofd zoo vermetel bood, een heilzaam offer zij,
Ja dat verwaanden uit dit ijslijk voorbeeld leeren,
Bij tijds te bukken voor hun wettige opperheeren;
Dat zij in *Haarlems* puin, in *Haarlems* vlammen zien,
Hoe muiters nooit de straf van 's Hemels hand ontvliên.

URSULA.

Hoe spreekt gij dus, Mijn Heer! die, nog zoo kort geleden,
Met *Haarlems* Burgerij *Kastilje* hebt bestreden?

BEKESTEIN.

'k Bestreed *Kastilje*, ja! maar 't was alleen in schijn,
Om bij d'eerst' ommezwaai mijn' Vorst van nut te zijn.
't Was, (Waarom zou ik u het diepst van mijn gepeinzen,
o Dierbare URSULA! dit oogenblik ontveinzen,)
Omdat gij u, voor wie ik blaak in liefdevuur,
Schoon wreed door u versmaad, bevondt in *Haarlems* muur.

URSULA.

Zwijg van uw dwaze drift, deze aaklige oogenblikken,
Zoek liever de arme Stad uw' hulpe toe te schikken,

Opdat zij niet geheel in puin en asch verga.
Zorg daar voor 't lijfsbehoud van d'eedlen RIPPERDA,
En zoo mijn vriendfchap tot een' prikkel mogt verftrekken,
Zoek KENAU HASSELAAR dan aan 't gevaar te onttrekken.

BEKESTEIN.

o URSEL! geen dier twee is op dit oogenblik
In *Haarlem*.

URSULA.

God zij dank! Waar dan?

BEKESTEIN.

DON FREDERIK
Beval hen beiden naar het Huis *Ter Kleef* te voeren.
Hun geestdrift bleef nog 't hart der Burgerij beroeren.
Ja, fchoon thans *Haarlems* volk voor *Spanje* ligt geknield,
Zij nog door muitzucht, nog door razernij bezield....

URSULA.

Hoon groote zielen niet, die boven 't lot verheven,
Zich en der deugd getrouw, alleen voor laagheid beven.
Zeg mij waar RIPPERDA, zeg mij, waar KENAU is?

BEKESTEIN.

Misfchien tot op dit uur in haar gevangenis.
Maar RIPPERDA?

URSULA.

Gij zwijgt.... Is hij misfchien ontkomen?

BEKESTEIN.

o Neen!

UR-

URSULA.

Gij aarzelt. Spreek.

BEKESTEIN.

Ik heb zijn bloed zien ſtroomen.

ENGELBRECHT.

Hoe 't bloed van RIPPERDA!

URSULA.

Heb ik u wel verſtaan?
Is RIPPERDA?... Helaas! — Vergeef, vergeef deez' traan,
o God! aan eene maagd, ſchoon aan uw' dienst verbonden.
Moest deze maar op nieuw mijn bloedend harte wonden!
o RIPPERDA! Gij vielt.... o Duldelooze ſmart!...
'k Stierf voor de wereld, maar gij leefde in URSELS hart.
Schoon onder 't nonnenkleed mijn hart van liefde klopte,
Was 't dat ik op de beê der oudren haar verkropte,
Omdat ge o RIPPERDA! een kerkgeloof beleed,
Hetgeen met *Romes* wet, de leer der Vaadren, ſtreedt,
Maar nu zoo wreed een dood dien braven is beſchoren,
Ontwaakt mijn liefde. — Ik poog vergeefs mijn' rouw te ſmoren.

VIERDE TOONEEL.

ENGELBRECHT, URSULA, BEKESTEIN *en* HASSELAAR.

BEKESTEIN.

Wat zie ik, HASSELAAR! — o Jongling, die den ſchrik
Van *Spanjes* krijgsvolk, bij den jongſten levensſnik

Van

Van RIPPERDA gebruikte, om u den dood te ontrukken,
Vlied, of gij zult voor 't zwaard, dat hem onthalsde, bukken.

HASSELAAR.

Ik vlieden! Neen! Mijn Heer! Ik ducht geen doodsgevaar,
Hoon door zoo laag een' raad geen telg van HASSELAAR,
Doch 'k zworf in eenzaamheid hier door de *Schoter* Weiden,
Nadat ik van mijn' Moei mij onverwacht zag fcheiden,
Toen de algemeene fchrik den wreedaards, laf van ziel,
Bij 't ijslijk blikfemvuur op 't fchuldig harte viel;
Nadat ik RIPPERDA door 't zwaard des beuls zag fneven....

URSULA.

Gij zaagt het.... 'k Bid verhaal, hoe edel, hoe verheven....

ENGELBRECHT.

o URSEL fpaar u zelf. — Verfchoon. Mijn Heer.... Verfchoon....

URSULA.

Ach, Vader ENGELBRECHT! 'k Ben de ijslijkheên gewoon.
Zij, die haar ouders zag verworgen en verfmoren,
Kan ook den uitgang van den Vriend haars harte hooren.
Verhaal, Mijn Heer! zijn' dood aan mij, die, fchoon Begijn,
Tot roem acht, dat ik eens van hem bemind mogt zijn.
Verhaal....

HASSELAAR.

Toen RIPPERDA in 't leger was gekomen,
Was naauw des Spanjaards drift door hoog gezag te toomen.

'Elk

Elk eischte zijnen dood. Het hoofd van RIPPERDA!
Was de algemeene leus, geen oogenblik genâ!
Dit woord was RIPPERDA pas in het oor geklonken,
Of 't deed in nieuwe drift zijn heldengeest ontvonken.
Vol fierheid barst hij uit: „ Hier hebt gij RIPPERDA.
Hier is hij; doch hij wenscht geen oogenblik genâ.
Waar is het zwaard, de beul, die mij den ſtrôt moet kerven,
Nu *Haarlem* zwichten moest, ben ik getroost te ſterven."
Die taal ontzette 't Volk; ja 't ſcheen een oogenblik
Terug te deinzen, als getroffen door den ſchrik,
Doch ſpoedig rees op nieuw dezelfde kreet naar boven.
'Er ſcheen een zwart gordijn voor 't zonnelicht geſchoven;
Een doodſche ſtilte heerschte in hemel en op aard.
Een Spanjaard middlerwijl met uitgetogen zwaard
Treedt nader; RIPPERDA, op zijne knien gebogen,
Bood hij een' blinddoek aan ter dekking van zijne oogen.
Doch daar hij zijnen beul fier onder de oogen ziet,
Zegt hij: „ Ook deze gunst begeer 'k van *Spanje* niet.
Deez blinddoek kome vrij den blooden ſchelm te ſtade,
Mij niet. Vaarvoort. 'k Beveel mijn ziel aan Gods genade!
'k Beveel mijn Vaderland en 't arme Volk aan God!"
En naauwlijks rees die beê, of 't zwaard voer door zijn' ſtrot.

URSULA.

Waarom of ook dat zwaard mijn' levensdraad niet kortte!

HASSELAAR.

Maar 't oogenblik, waarop zijn romp ter aarde ſtortte,
Daalde uit de donkre lucht een gloênde bliksem neêr.
'Er volgde een donderſlag, die 't aardrijk, keer op keer,

Deed

Deed daavren van rondom: en ftootende op de kruinen
Van 't hoogst geboomte werd weêrgalmd door *Hollands* duinen.
Toen brak 'er van rondom een ijslijk onweêr los....

ENGELBRECHT.

Hetgeen zijn fpoor zelfs liet in 't kloosterlijke bosch.
Deez' eik zoo trotsch van top, zoo fterk, zoo frisch van bladen....

URSULA

Mijn' RIPPERDA gelijk, met krijgsroem overladen.
o Dierbaar zinnebeeld van *Haarlems* grootften Held,
In 't bloeijendst zijner kracht, zoo onverdiend geveld.

BEKESTEIN.

Neen, zoo ftort trotschheid neêr. De blikfemftraal van *Spanje*
Verplette dus den kop des dienaars van ORANJE.

URSULA.

Zwijg, fnoodaard. — Ware moed, voor uw begrip, te groot,
Blinkt vol van heerlijkheid tot in den marteldood.
(*Tegen* HASSELAAR.)
Vaarvoort, Mijn Heer!

HASSELAAR.

De fchrik, nu elk in 't hart gevaren,
Deed KENAU, fchoon gedoemd, dit oogenblik nog fparen.

UR-

URSULA.

Hoe zou men KENAU ook .... die eedle Vrouw.... Ik beef....
Neen! 'k Toef geen' oogenblik. 'k Vlieg naar het Huis *ter Kleef*.

ENGELBRECHT.

Wacht nog een poos.... Misschien.....

URSULA.

'tIs hier geen tijd van wachten.
Verzel mij, HASSELAAR! — Ik ga mijn' pligt betrachten.

VIJFDE TOONEEL.

ENGELBRECHT, *en* BEKESTEIN.

ENGELBRECHT.

De Spanjaard, lang getergd door KENAUS heldenmoed,
En hakende, om zijn wraak te koelen in haar bloed,
Zal voor de bede van geen teedre Maagd bezwijken....

BEKESTEIN.

Waar toeft DON FREDRIK? Naauw was 't onweêr aan het wijken,
Of in het leger kwam een renbode aangesneld,
En bragt 'er dezen brief, die iets gewigtigs meldt;
Hij is in aller ijl door ALVA zelv' geschreven.
Men gaf mij, als alom in dezen oord bedreven,
En kundig van den weg, deez' lastbrief, met bevel,
Dat ik dien 't Legerhoofd terstond in handen stel.

EN-

ENGELBRECHT.

Het onweêr heeft misschien hem van den weg doen dolen?

BEKESTEIN.

Ligt in eens Landmans stulp voor 't woedend weêr geschoolen....
Niet ver van *Sparendam*. — Waar zoek, waar vind ik hem?...
Dan zacht! ik hoor geluid, het schijnt DON FREDRIKS stem....

ZESDE TOONEEL.

DON FREDRIK, EEN OUDE VISSCHER, ENGELBRECHT
en BEKESTEIN.

DON FREDRIK.

o Ja! 'k Weet nu den weg. — Heb dank, o vriendlijke oude!
Op wiens geleide ik mij met regt gerust vertrouwde;
Neem deze kleine gift uit mijne handen aan.

DE VISSCHER.

Dit gouden stuk! Mijn Heer! 'k Heb niets 'er voor gedaan.
Was 't nog een kleinigheid.... Maar nu.... Gij doet mij schromen.

DON FREDRIK.

Gij hebt, bij 't ijslijk weêr, mij onder dak genomen.

DE VISSCHER.

Maak daar geen ophef van. 't Verdient dien niet, Mijn Heer!
'k Had zelfs 't geringfte dier geherbergd bij dit weêr.

DON FREDRIK.

Hoe 't zij, dit goud, mijn Vriend! begeer ik u te fchenken,
Gij kunt DON FREDRIK dan bij deze gift gedenken.
Ik eisch, dat gij 't gefchenk aanvaardt, dat ik u bied.

DE VISSCHER.

'k Ontvang het dan, maar ach! 'k verdiende dat toch niet....
Dat 'k u gedenken zal, dat wil ik gaarn beloven.

(*Hij vertrekt.*)

DON FREDRIK.

Eenvoudige! Uwe deugd is onbekend aan hoven,
Hoe ftreelt zij mij het hart. Uw diensten fchat gij kleen;
Gering is uw behoefte, en in uw lot te vreên,
Smaakt gij, bij 't fchamel brood, in uwe rieten woning,
Meer heil, dan in 't paleis, op 't glansrijkst feest, een koning.

BEKESTEIN.

Mijn Heer! 'k vind u in 't eind.

DON FREDRIK.

Verzonken in mij-zelv'
Verdwaalde ik van den weg; toen eensklaps 't luchtgewelf,

Mijne aandacht tot zich trok, met wolken dik betogen!
Het ſchittrend blikſemvuur verblindde ſtraks mijn oogen,
't Scheen, dat door elken ſlag losbarstende op mijn hoofd,
Het aardrijk daverde en de hemel werd gekloofd.
Die oude Visſcher, in zijn ſchaamle hut gekropen,
Sloot, ondanks 't gruwzaam weêr, voor mij zijn ſtulpdeur open,
'k Verbeidde daar zoolang, tot dat het onweêr week.
Maar waarom zocht gij mij?

BEKESTEIN.

Ik zocht u in deez' ſtreek,
Om, waar 'k u aantrof, u terſtond deez' brief te geven.
Een renboô bragt hem aan.

DON FREDRIK. (*den brief aannemende en openende.*)

Door 's Vaders hand geſchreven
Uit *Amſterdam*....

(*Hij leest den brief voor zich.*)

BEKESTEIN *tegen* ENGELBRECHT.

Zie, hoe een wolk van ſomberheid,
Bij 't inzien van den brief, zich op 't gelaat verſpreidt.
Ontroerenis vertoont zich op DON FREDRIKS wezen,
't Schijnt, dat hem ſpijt belet om verder voort te lezen.
Het diep getroffen hart krimpt weg door rouw en wee.
Wat deert u?

DON FREDRIK.

's Konings Vloot is op de *Zuiderzee*
Geſlagen en vernield, en 't Hoofd der Vloot gevangen.

'k Be-

'k Besef, wat zorgen nu mijns Vaders harte prangen,
Hoe diep die nederlaag hem dompelt in verdriet.
Helaas! zelfs de overgaaf van *Haarlem* streelt hem niet.

(*Den brief inziende.*)

Ach! door het deerlijk lot aan *Spanjes* Vloot beschoren,
Gaan ook de vruchten van mijn zegepraal verloren.

(*Hij leest.*)

„ Mijn Zoon! betoom uw wraak, bezadig uwen toorn,
„ Gij kent SONOY. BOSSU is in zijn magt te *Hoorn*.
„ SONOY zal aan BOSSU en zooveel andre helden,
„ Met dubblen woeker 't lot, dat *Haarlem* trof, vergelden."
Mijn Vader! ja ik lees in dezen wenk uw doel.

(*Tegen* BEKESTEIN.)

Maar denk, Mijn Heer! wat smart ik bij dien wenk gevoel.

BEKESTEIN.

Geen vreugd zal RIPPERDA uit uwe smart genieten.

DON FREDRIK.

Hoe heeft men reeds het bloed van RIPPERDA doen vlieten.

ZEVENDE TOONEEL.

KENAU, HASSELAAR, URSULA, (*kort daarna een Spaansch Overste met eenige Soldaten*) DON FREDRIK, ENGELBRECHT *en* BEKESTEIN.

KENAU, *daar* URSULA *haar voortrukt.*

Laat af. Ondanks mij zelf sleept gij me, o URSULA!
Naar dezen oord. Laat af. Bij 't lijk van RIPPERDA

Lag ik reeds neêrgeknield met uitgeſtrekt verlangen,
Om, als die held, den ſlag van 't zwaard des beuls te ontvangen;
Doch door een woeste drift geſpoord, ontzegt gij mij
Den ſchoonen marteldood. te ſterven aan zijn zij.

URSULA, KENAU *in hare armen houdende.*

Ja Spaanſche beulen! vreemd van menſchelijk ontfermen,
Vervolgt mij vrij. Komt; ſcheurt mij KENAU uit mijne armen,
Indien 't u mooglijk is, dat gij dien buit me ontrukt....

BEKESTEIN.

Zie hier DON FREDRIK zelf.

URSULA *tegen* DON FREDRIK.

Mijn Heer! 't is mij gelukt,
Ik heb deze eedle Vrouw, reeds voor het zwaard gebogen,
Bij 't lijk van RIPPERDA aan haren beul onttogen,
Aan uwe dienaars, tot het ſtraffen zoo gereed.
Schoon zij barbaren zijn, zijt gij daarom niet wreed....

EEN OVERSTE.

Vergeef het ons; Mijn Heer! deez Non drong uitgelaten,
Half razend door den kring van Hopliên en Soldaten.
Op 't eigen oogenblik, dat men aan deze vrouw,
Op hoog bevel, de ſtraf des doods voltrekken zou,
Wist ze als door tooverkracht 't rondomſtaand volk te ontroeren,
En KENAU aan den kring en aan de ſtraf te ontvoeren.
Vergeef.... Vergeef....

KE-

KENAU DON FREDRIK *naderende.*

Mijn Heer! Wijt, wat 'er is geschied,
't Verwijl van mijne straf aan uwe dienaars niet.
Geene aarsling in hun' pligt was 't, die mij 't licht nog spaarde,
o Neen! DON FREDRIK! neen! mijn bloed verzwolg reeds de aarde,
Zoo niet door URSULA de slag was afgeweerd.
'k Had, schoon onschuldig, me als een schuldige verneêrd.
Geen klagt geen smeekbeê was aan mijne tong ontgleden;
Nadat men van mijn' hals mij 't kleed had weggesneden,
Zag ik den blinddoek reeds, en bij het overschot
Van RIPPERDA verbeidde ik 't zelfde roemrijk lot....
Wijt dus ook niet aan mij, als of 'k door schrik besprongen,
Mij aan de handen van mijn beulen had ontwrongen.
o Neen! ik ben getroost mijn vonnis te ondergaan,
'k Vrees 't strafzwaard niet. — Gebied uw beulen toe te slaan.
Verlustig, ALVA's Zoon, hier in mijn' dood uwe oogen.

URSULA *geknield.*

'k Bid u DON FREDRIK! Ach! zie mij ter neêrgebogen,
Zie, hoe ik diep verneêrd het stof der aarde kus;
Wil URSULA, de dochter van TALESIUS,
Die haren Vader, die haar Moeder heeft verloren
In *Haarlems* bang beleg, daar zij u smeekt verhooren.
Sla 't bidden van een wees, door rouw gefolterd gâ.
Schoon in dit kleed gehuld, beween ik RIPPERDA,
Van wien mijn hart zich scheurde, al blaakte het van liefde,
Omdat die keus het hart van mijne Moeder griefde.
Werd ik, door oudermin gedrongen, een Begijn,
'k Hield echter des niet op door min gehecht te zijn
Aan hem, die zich aan 't hoofd van *Haarlems* krijgsmagt stelde,

Aan hem, dien 't wraakzwaard van uw beulen nedervelde.
Maar zoo een menschlijk hart in uwen boezem ſlaat,
Indien gij deernis kweekt met mijn' rampzaalgen ſtaat,
Ik bid u leen dan mij, aan wie het mogt gelukken,
Om KENAU aan het zwaard, reeds uitgehaald, te ontrukken,
Leen dan aan URSULA, die 't al op aard verloor
Behalve deez' Vriendin, dit oogenblik, gehoor.
Ei ſla met medelij mijn jeugd, mijn' rampſpoed gade;
Schenk KENAU HASSELAAR en haren Neef genade....

KENAU.

Genade — lijfsgenâ. Mijn Heer! 'k begeer die niet.
Ja, ſchoon mijn oog verrukt de dankbre vriendſchap ziet,
Die 't hart van URSULA voor mijn behoud doet kloppen,
Het denkbeeld van genâ kan KENAU niet verkroppen,
De dood van 's Vijands hand, nadat mijn *Haarlem* viel,
Zie daar den hoogſten wensch, de wellust mijner ziel.

DON FREDRIK.

Rijs, URSEL! op uw beê ſchenk ik hun beiden 't leven.
(*Tegen* KENAU.)
En werwaarts gij verkiest, kunt gij u heen begeven.
Doch zoo ge ORANJE ontmoet, Mevrouw! vermeld hem dan,
Hoe FREDRIK, ALVA's Zoon, ook helden ſparen kan,
Hoe hij van NASSAU wacht, dat hij *Kastiljes* helden,
Gevallen in zijn magt, dien eerbied zal vergelden.
(*Tegen* BEKESTEIN.)
Kom gaan wij.

BE-

BEKESTEIN.

Hoe? gij fpaart uw trotfche vijandin?

DON FREDRIK.

't Belang van *Spanjes* kroon bindt mijne gramfchap in.

BEKESTEIN.

Hoe! Gij fpaart KENAU. 't Zwaard van hare ftraf was vaardig.

DON FREDRIK.

Zwijg, zwakke en kleine ziel! Één KENAU is meêr waardig,
Ter redding van BOSSU, dan duizend van uw foort,
Die niets dan eigenbaat tot 's Konings hulde fpoort.
(DON FREDRIK, BEKESTEIN *en het gevolg vertrekken.*)

ACHTSTE TOONEEL.

KENAU, ENGELBRECHT, URSULA *en* HASSELAAR.

KENAU DON FREDRIK *verwonderd naziende.*

Van waar die ommekeer zoo onverwacht geboren?

ENGELBRECHT.

De flag op *Zuider-Zee* is door BOSSU verloren;
BOSSU gevallen in de handen van SONOY.

KE-

KENAU.

o God! hoe juicht mijn hart. Ja *Haarlem* zij een prooi
Van ALVA's razernij; dat, als eene offerande
Van *Spanjes* woeste wraak, mijn Stad tot asch verbrande;
De rook dier offerand, die oprijst uit haar' wal,
Stijgt tot Gods troon, die eens haar jammren wreken zal.
Heb dank, o URSEL! Gij behoedde mij voor sneven.
'k Gevoel dit oogenblik de waarde nog van 't leven.

HASSELAAR.

'k Zag in DON FREDRIKS angst *Kastiljes* trots verplet.
Niet vruchtloos, URSEL! hebt gij KENAUS hoofd gered,
Niet vruchtloos 't mijne. — 'k Blijf op KENAUS grootheid staren,
Vereeuwigend den naam, den roem der HASSELAREN.
De wraak van RIPPERDA beveel die HASSELAAR.

URSULA.

Zoo ik nog vatbaar was voor blijdschap, edel paar,
Ik juichte. — Ik dank nu God, daar 't mij nog mogt gebeuren,
Om KENAU en haar' Neef den klaauw des beuls te ontscheuren.

ENGELBRECHT.

Ja URSEL! Haar, die ons huisvestte en troostte in nood,
Verloste God door u als uit de vuist der Dood.
o KENAU! eedle Vrouw! slaat gij op nieuw bewogen,
Op *Haarlem*, dat in puin en asch verzinkt, uwe oogen,
Houd moed, gij ziet die Stad alleen in rook vergaan,
Om als een feniks uit haar assche eens op te staan.

Ver-

Vermoeid door 't geen 'k deez' nacht en gistren had geleden,
Werd ik op 't onverwachtst door fluimering beftreden,
Zoodra 'k na 't middagmaal me in eenzaamheid bevond.
Toen fcheen 't, dat in den droom uw Vader voor mij ftond;
o URSEL! niet met fchrik maar blijden lach op 't wezen,
Liet hij mijn fterflijk oog in 't boek der toekomst lezen.
Zijn vinger wees het lot van *Haarlem* aan mijn oog.
Ras, las ik, heft die Stad haar' kruin weêr naar omhoog;
Met *Holland* dra verlost, geflaakt uit vreemde boeijen,
Zal *Haarlem* van geluk en rijkdom overvloeijen.
Ja *Haarlem* breidt zelfs, eer eene eeuw haar loopbaan fluit,
Den omkring van zijn' wal tot aan dit Klooster uit!
't Zal fteeds der Kunsten Wieg en Vrijheids Kweekfchool blijven.
Steeds denkt het dankbaar aan der Vaderen bedrijven.
't Roemt, eeuwen na deez' dag, op onverdoofbren toon,
Op KENAU HASSELAAR als Kenmer Amazoon.
Als Kenmer Amazoon zal in de wapenzalen,
Van *Haarlems* fiere jeugd haar beeld na eeuwen pralen;
En waar Heldinnentrouw op aarde wordt geroemd,
Wordt KENAU HASS'LAARS naam eerbiedigiijk genoemd.
Ja de *Amftel* zal haar' lof met dien van 't *Spaarne* paren,
Als 't Raadhuis roem draagt op 't beftuur der HASSELAREN,
Als Telgen uit den ftam, waaruit een KENAU fproot,
Wier heldenroem den roem van 't Vaderland vergroot.
Wijl ik deez' woorden las, als met een' ftraal gefchreven
In 't Boek der Toekomst, fcheen me een duistre wolk te omgeven.
TALESIUS verdween. Het werd rondom mij nacht,
't Was, of Gods toorne ontvlamde op 't Kastiljaansch geflacht,
Toen mij een donderflag, die 't Kloosterdak deed kraken,
Opfchietende uit den flaap, met fiddring deed ontwaken.

KENAU.

o Welk een zoete hoop verwekt ge in mijn gemoed.
Ik ſtreed dan niet vergeefs met mijn' Heldinnenſtoet.
Zij zullen dan met mij in 't hart van 't nakroost leven,
Zij zullen nevens mij, nog eeuwen, 't voorbeeld geven,
Dat *Hollands* Vrouwen, hoe bedaard heure aard ook ſchijn',
Is 't lieve Vaderland in nood, Heldinnen zijn.

Einde van het Vijfde en Laatſte Bedrijf.

Bij den Boekverkooper A. Loosjes Pz., zijn mede gedrukt en te bekomen, de volgende Tooneelſtukken:

Auteur	Titel	Prijs
A. Loosjes Pz.,	Capellen tot de Poll, Treurſpel, gr. 8°. . . .	f : - 12 - :
———	Dirk de Bekker, Treurſpel, 8°.	- : - 8 - :
	Op gr. papier . .	- : - 14 - :
———	C. F. Gellert, Tooneelſpel, gr. 8°.	- : - 12 - :
———	Gevaarts en Gijzelaar, Tooneelſpel, gr. 8°. met een Titelvignet. . . .	- 1 - : - :
———	de Slag bij Nieuwpoort, Heldenſpel, en Emilia van Nassau, Treurſpel. . .	- 1 - 10 - :
———	Tooneeloefeningen, IV Deelen 8°.	- 6 - : - :
	Op gr. papier . .	- 8 - 16 - :
	Beſtaande uit de volgende ſtukken, welke ook afzonderlijk zijn te bekomen:	
	Eleonora Hamilton, Treurſp.	- : - 12 - :
	De Zwaarhoofd, Blijſpel. .	- : - 14 - :
	De Helleveeg, Kluchtſpel. .	- : - 8 - :
	Cuenna, Treurſpel. . .	- : : 12 - :
	De Hollanders op het einde der Achttiende Eeuw, Zedeſpel.	- : - 15 - :
	Bijna, Kluchtſpel. . . .	- : - 8 - :
	De Graaf van Egmond gevangen, Treurſpel. . .	- : - 12 - :
	De Vroome, Zedeſpel. . .	- : - 14 - :
	De Gebroeders Naerebout, Tooneelſpel. . . .	- : - 8 - :
	Wat Tijler, Treurſpel. . .	- : - 14 - :
	De Gouden Medaille, Blijſpel.	- : - 12 - :
	De Hulk of de Hervinding, Tooneelſpel. . .	- : - 8 - :

A

A. LOOSJES Pz.,	De Vlugt van HUIG DE GROOT, Tooneelſpel. 8°. . . .	f : - 8 - :
	Op gr. papier. . .	- : - 15 - :
———————	de Watergeuzen, Heldenſpel, met een Titelvignet, gr. 8°. .	- 1 - 10 - :
	Dito kl. 8°. druk voor den Schouwburg. . . .	- : - 8 - :
	Dito op gr. papier. . .	- : - 16 - :
———————	De Sentimenteele, Tooneelſt.	- : - 4 - :
	Op gr. papier. . .	- : - 11 - :
———————	AMELIA FABRICIUS, of Delft door Buskruid verwoest, Treurſpel in drie Bedrijven, met een Titelvignet. gr. 8°. . . .	- 1 - 4 - :
———————	HUIG DE GROOT's Tweede Ballingſchap of Vlugt uit Amſterdam, Tooneelſpel in Vijf Bedrijven. Gevolgd van een Lofdicht op HUIG DE GROOT, met een Titelvignet. gr. 8°. .	- 1 - 16 - :